

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BABİL YARATILIŞ EFSANELERİ

TABLET DEŞİFRELERİ

E. A. WALLIS BUDGE

E. A. WALLIS BUDGE

**Babil Yaratılış
Efsaneleri**

Kanon Kitap A 43

Babil Yaradılış Efsaneleri

The Babylonian Legends of the Creation

© E. A. Wallis Budge, 1921

© Balkan Sanat Yayın Yapım Tic. Ltd. Şti., 2020

Bu kitabın Türkçe yayın hakları, Balkan Sanat Yayın Yapım Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Tanıtım amaçlı kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yayınlar Genel Koordinatörü İlker Balkan

Yayıma Hazırlayan Sayat Müller

Kapak Tasarımı Çağla Balkan

Tasarım ve Uygulama Balkan Sanat

Baskı Ofis Yayın Matbaa Kağıt San. ve Tic. Ltd. Şti

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. Işık San Sit. B Blok Z-1

Zeytinburnu İstanbul

Matbaa Sertifika No: 47894

Yayınevi Sertifika No: 41460

Birinci Basım Ekim 2020, İstanbul

ISBN 978-605-70005-0-7

BALKAN SANAT YAYIN YAPIM TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ

Örnek Mah. Yaşam Sok. No: 29 B 1 Ataşehir İSTANBUL

Tel: 0850 255 05 66

web: www.kanonkitap.com

e-posta: info@kanonkitap.com

Kanon Kitap bir Balkan Sanat markasıdır.

E. A. WALLIS BUDGE

Babil Yaratılış Efsaneleri

**Türkçesi
ESRA ÇILDIR KIRTAY**

A Babil Yaratılış Efsaneleri

27 Temmuz 1857 - 23 Kasım 1934 tarihleri arasında yaşamış İngiliz filolog, Mısırbilimci ve yazardır.

Mısır konusundaki araştırmaları ile ünlü olan yazar, uzun yıllar *British Museum* adına Mısır'da, Sudan'da ve Afrika'nın kuzeyinde çalışmalar yapmıştır. Müzenin sayısız çiviyazısı tablete, yazmaya ve papirüs esere sahip olmasında önemli rol oynamıştır. Kariyeri boyunca hem yazdığı kitaplarla, hem de makaleleri ile bu konularda elde edilen yeni bulguları geniş kitlelere ulaştırmıştır. Kitapları ve makaleleri bugün dahi kullanılmakta olan yazarın 50 civarında kitabı ve sayısız makalesi bulunmaktadır.

BABİL YARATILIŞ EFSANELERİ

Babillilerin Yaratılış Efsaneleri ve Ninova'daki Asur Tabletlerine Göre Bel ile Dragon Arasındaki Savaş

Tabletlerin Bulunması

BABİLLİLERİN VE ASURLARIN YARATILIŞ hakkındaki görüşlerini ve inançlarını tanımlayan pişirilmiş kil tabletler ve tablet parçaları Bay A. H. Layard, Mormuzd Rassam ve *İngiliz Müzesi Doğuya Ait Eski Yapıtlar Bölümü* Asistanı George Smith tarafından bulunmuştur. Bu tabletler, 1848 ve 1876 yılları arasında, Kuyuncuk'taki (Ninova) Asurbanipal (M.Ö. 668-626) Sarayı ve Kütüphanesi'nin kalıntıları arasında bulunmuşlardır. 1852 yılında Rassam tarafından elde edilen 20,000 parça ve tablet "buluntusu" 1866 ve 1870 yılları arasında, II. Shalmaneser (Şalmanezer), III. Tiglat-Pileser, II. Sargon, Sennacherib (Sanherib), Esarhaddon ve İncil'de adı geçen diğer kralların çok sayıdaki tarihi yazıtların, efsanevi karakterlerin, öykülerin ve buna benzer metinlerin kitabelerini teşhis etmiş olan George Smith tarafından detaylıca incelenmiştir. Bu çalışma esnasında *Babil Tufan Efsanesi*'nin çeşitli versiyonlarına ait parçalar ve evrenin başlangıcı ile Yaratılıştan bahseden bir çalışmaya ait birkaç kısım metin kalıntısı elde etmiştir. 1870'de Rawlinson ve Smith, önemli tablet K.63'deki *Yaratılış* üstünde imleme yapmıştır ancak o za-

manlar üzerinde çalışmaya uygun olan *Yaratılış Serisine* ait tabletlerden kalan parçalardaki metinler o denli parça parçadır ki bahsi geçen bilim adamları için, tabletlerin doğru sıralanışını bulmak imkânsız olmuştur. Smith'in 1873 ve 1874 yıllarında Kuyuncuk'ta Daily Telegraph Gazetesi sahipleri ve İngiliz Müzesi vasileri için yürüttüğü kazı çalışmalarında, anlattığına göre, "*Yaratılış Efsaneleri*"ne ait birkaç parça" bulacak kadar şanslıydı. Ocak 1875'te İngiliz Müzesi'ndeki tabletler arasında yaptığı kapsamlı çalışmanın ardından Mart ayında Daily Telegraph'da (4 Mart) yeryüzü ve gökyüzünün yaratılışını tanımlayan tablet serilerine ait yaklaşık yirmi parçanın içeriklerine dair bir özet yayımlamıştır. Aynı senenin Kasım ayında *Kutsal Kitap Arkeolojisi Kurumu*¹ ile iletişime geçmiş; (1) Birinci ve Ellinci Yaratılış Tabletleri parçalarının üstündeki metinlerin; (2) "Tanrılar ve Kıyamet" arasındaki savaşı tanımlayan bir metnin; ve (3) İnsan'ın Düşüşü'nü tanımladığına inandığı parçalı metnin kopyalarını istemiştir. Onu takip eden sene "Chaldean Account of Genesis- Yaratılışa Keldanî Bakışı" (Londra, 1876, 8 cilt, fotoğraflı) eserinde Babilliler'in Yaratılış Efsanesi'ne ait bilinen tüm parçaların tercümesini yayınlamıştır. Bu ciltte, Gizdubar (Gılgamış) Serüvenleri'nin ve ilk Babillilere ait bazı tanrı hikâyeleri ve efsanelerinin tercümesi yer almaktadır.

Yaratılış Tabletlerinin Yayınlanması

YUKARIDA BAHSİ GEÇEN metinlerin ve tercümelerin yayınlanması, Rawlinson'ın 1865 yılında "Babililer ve Asurlar'ın Yaratılış Efsanelerine ait belirli parçaları Yaratılış Kitabı'nın ilk kısmındaki pasajlarla benzerlik göstermektedir" şeklindeki iddia'nın uygunluğunu su götürmez biçimde kanıtlamıştır. Sonraki yirmi yıl boyunca Yaratılış metinleri Asur bilimcileri tarafından kopyalanmış ve kopyaları çoğaltılmıştır ancak bir araya getirilerek basılan hiçbir yayında Efsane'nin baştan sona sıralanmasını mümkün kılacak yeterli materyal olmadığı görülmüştür. 1898'de İngiliz Müzesi vasileri, içinde Babil ve Asur Koleksiyonları'nın da bulunduğu tüm Yaratılış metni yayınlarını düzenledi. *Mısır ve Asur'a Ait Eski Yapıtlar Departmanı* Asistanı olan Bay. L. W. King ise bir baskı hazırlamakla görevlendiril-

Babililerin dünya haritasında dünyayı çevreleyen bir okyanus vardır ve Babil dünyanın merkezinde olacak biçimde Fırat'ın üstünde konumlandırılmıştır. Ayrıca dağlar nehrin, Asur topraklarının, Bit-Iakinu'nun ve Fırat ağzındaki bataklıkların kaynağı olarak gösterilmiştir. [No.92,687]

miştir. İngiliz Müzesi'ndeki tablet koleksiyonları arasında yaptığı kapsamlı hazırlık araştırmaları sonucunda Yaratılış Efsaneleri'ne ait çok sayıda yayınlanmamış parçaya ulaşmış; zamanında George Smith tarafından kullanılmış ve yaklaşık yirmi beş yıl boyunca gözden kaçmış bir parçayı teşhis etmiştir. Ayrıca, Ninevite kâtiplerine göre, Yaratılış Serisi Tabletleri'nin sayıca yedi adet olduğunu ve Yaratılış Efsanesi'nin farklı versiyonlarının, farklı dönemlerdeki Babil ve Asur editörlerinin çalışmalarının ilk Mezopotamya Kütüphanelerinde bulunduğu dair gerçekleri gün yüzüne çıkarmıştır. King'in *Yaratılış Metinleri* yayını şu eserde yer almaktadır: “İngiliz Müzesi'ndeki Babil Tabletlerinden Çivi Yazısı Metinleri” (Bölüm XIII, Londra, 1901). Bu çalışmada, tabletlerin tercümelerine, yorumlarına ve notlarına yer verilmediği için bu eksikleri gideren, “Yaratılışın Yedi Tableti ya da dünyanın ve insanlığın yaratılışını konu alan Babil ve Asur Efsaneleri” (Londra, 1902, 8 cilt), adlı özel bir çalışmada yayınlamıştır. İlave cilt, metinlerin resmi baskısının çıkmasından itibaren kendisi tarafından elde edilen yeni materyalleri de içermekte ve bilinen Yaratılış metinlerinin sayısını ikiye katlamaktadır.

Babillerin Yaratılış Efsanesi'nin Konusu

METİNLERİN İLK KEZ uygun sırasını belirlemek amacıyla içinde barındırdıkları bilgiler ışığında King tarafından yapılan *Yedi Yaratılış Tableti* metinleri incelemesine göre Efsane'nin temel konusu, yeryüzünün, gökyüzünün ve insanın yaratılış hikâyesini nakletmek değil, Ea'nın (Enki) oğlu, Dragon Tiâmat'ın fatihi tanrı Marduk'un övülmesidir. Aslında Yaratılış sadece *Altıncı Tablette*, Marduk'un bir yiğitliği olarak anılmıştır ve *Yedinci Tablet* tamamen Marduk'un onursal lakaplarının listesine ayrılmıştır. *Yaratılış Efsanesi*'nin genel formları göz önüne alındığında, Babil'deki her büyük şehrin yerel en büyük tanrısını oranın kahramanı yapmış olması muhtemeldir. Uzun yıllardır, Marduk'un *Efsane*'deki şöhretinin Babil şehrinin politik öneminden ileri geldiği varsayılmıştır. Ve şimdi, son yıllarda Alman Asur bilimcileri tarafından Kal'at Sharkât'da (ya da Shargat ya da Shar'at) yapılan kazılar sırasında elde edilen tablet parçalarından bildiğimiz kadarıyla, Ashur şehrinde, Asur'un ulusal tanrısı olan tanrı Ashur, *Efsane* metinlerinde², Babillilerdeki Efsane akışında Marduk'un bulunduğu pozisyonu işgal etmekte-

Yaratılış Efsanesinin İki Dilli Versiyonu [No. 93,014]

dir. Efsanenin asıl kahramanının büyük Nippur (the Nafar ya da Arap yazarlara göre Nufar) tanrısı Enlil (Bel) olduğunu ve Babil'de Birinci Hanedan (yaklaşık M.Ö. 2300) gücünün doruğuna ulaşınca *Efsanedeki* yerinin Babil'de Marduk tarafından gasp edildiğini düşündürecek nedenler vardır.

Babil ve Asur'da Yapılan Kazılar Babilili Yaratılış Efsanesinin Farklı Formları

YUKARIDA BAHSİ GEÇEN *Yedi Tablette* yer alan Yaratılış yorumları Mezopotamya'da geçerli olan tek akım değildir ve şüphesiz en akılcısı oldukları söylenemez. Efsane versiyonunda yaratılışın büyük tanrısının Enlil ya da Marduk veya Asur olduğundan söz edilmesine rağmen Gılgamış Efsanesi'nden (İkinci Tablet) Enkidu'yu (Eabani) kendi tükürüğüyle ıslattığı bir parça top-

raktan yaratanın tanrıça Aruru olduğunu biliyoruz. Ve Efsane-
nin sözde “iki dilli” versiyonda³, bu tanrıçanın insanlığın tohu-
munu yaratma işinde Marduk’a eşit ölçüde yardım ettiğini gö-
rüyoruz. Bu versiyon, Marduk’un üstün pozisyonu koruyor ol-

Bir tanrının çömlek figürü. Babil’de bir çöküntü temelinden.
[No. 90,9961]

masına rağmen, Yedi Tablet'te verilenlerden pek çok yönden farklıdır ve metnin doğrudan yeryüzü ve gökyüzünün yaratılışıyla ilgili olan en önemli metinlerinin tercümesi aşağıda verilmiştir.

Yaratılış Efsanesi'nin "İki Dilli" Versiyonu

1. Kutsal ev, tanrıların kutsal yerlerdeki henüz inşa edilmemiş evleri.
2. Hiç kamyş türememiş, hiç ağaç ekilmemiş.
3. Hiç tuğla serilmemiş, tuğladan yapı inşa edilmemiş.
4. Hiç ev yapılmamış, hiç şehir inşa edilmemiş.
5. Hiç şehir inşa edilmemiş, hiç varlık tayin edilmemiş.
6. Enlil'in şehri, (mesela Nippur) yapılmamış, E-kur inşa edilmemiş,
7. Erech (Uruk) yapılmamış, E-Aena inşa edilmemiş,
8. Derinlik⁴ (ya da Cehennem) yapılmamış, Eridu inşa edilmemiş.
9. Kutsal ev, tanrıların evi, mesken yapılmamış.
10. Her yer denizdi
11. O zaman denizin ortası çukurdu [şeklinde],
12. O zaman Eridu yapıldı, E-sagil inşa edildi,
13. Derinliğin ortasındaki E-sagil tanrı Lugal-dul-azaga'nın⁵ evidir,
14. Babil yapıldı, E-sagil tamamlandı.
15. Tanrılar, Anunnaki, bir kerede yarattı.
16. Kutsal şehrin yüceliğini ilan ettiler, kalplerinin mutluluğunun meskenini.
17. Marduk suların üstüne bir hasır serdi,
18. Yeryüzünü karıştırdı ve onu hasırın üstünde şekillendirdi,
19. Tanrıların içinde memnun olacakları yerlere taşınmasına olanak sağladı.
20. İnsanları biçimlendirdi.

Bir Babil tanrısına ait bronz figür [No. 91,147]

21. Tanrıça Aruru onunla birlikte insanlığın tohumunu yarattı.
22. Yeryüzündeki hayvanları ve tüm canlıları yarattı.
23. Idiglat (Dicle) ve Purattu (Fırat) nehrini yarattı ve onları yerlerine yerleştirdi,
24. İsimlerini doğrudan ilan etti.
25. Çimenleri, bataklık bitkilerini, tohumu ve çalıları yarattı;
26. Ovalar üstündeki yeşil bitkileri yarattı,
27. Kara parçaları, bataklıklar, bataklar,
28. Yabani inek ve buzağı getirdi, yabani buzağı, koyun ve yavru getirdi, koyunun kuzusunu,
29. Tarlalar ve ağaçlık alanlar,

30. Teke ve dağ keçisi...

31. Tanrı Marduk deniz tabakasının üstüne bir set çekti (mesele, kara parçasını oluşturdu)

32. O...bir bataktan, bataklık kurdu.

33. (...) olmayı yarattı

34. Kamışlar yarattı, ağaçlar yarattı,

35. (...) yerinde yarattı.

36. Tuğlaları serdi, tuğla işi inşa etti,

Babilli Canavar [No.108,979]

37. Evler inşa etti, şehirler kurdu.
38. Şehirler kurdu, canlılar koydu [içine].
39. Nippur'u yaptı, E-Kur'u inşa etti.
40. [Erech'i yaptı, E-Anna'yı] inşa etti.

[Metin kalıntıları parçalar hâlinindedir ve metnin muhtemelen Borsippa, Nabû'daki büyük tapınak E-Zida Tapınağı'nda yapılan bir efsunun parçasını oluşturduğu görülmektedir.]

Berosus ve Damacius'a Göre Yaratılış Efsanesi

EFSANENİN, GEORGE SMITH tarafından bulunan Yunan versiyonları eski eser âlimleri tarafından uzun zamandır bilinmektedir, bu durum sonradan gelen Yunan yazarların, Eusebius, Syncellus ve diğerleri gibi, çalışmalarında bu parçaları muhafaza etmeleri sayesinde olmuştur. Bunlardan en önemlisi, M. Ö. yaklaşık 250 yılında Babil'de Bel-Marduk'un, "Tanrı Marduk", papazlarından biri olan Berosus'un Yunanca yazdığı *Babil Tarihi*'inden alınmıştır. Bu çalışmada Berosus onun zamanında

Babilli İblis [No. 93,089]

geçerli olan yerel kaynaklardan aldığı bilinen tüm tarihi gerçekleri ve gelenekleri yeniden üretmiştir. Bu nedenle onun, Babililerin eşyanın aslı hakkındaki inançlarına dair yaptığı yorumların tablet metinlerinde yer alanlarla oldukça uyuşması; metinlerin açıklaması ve kısmen genişletilmesi amacıyla büyük ölçüde kullanılması şaşırtıcı değildir. Onun ilkel derinlik ve yerli okumaları yorumu:

Bir zamanlar karanlıktan ve içinde iki katlı prensip üzerine üretilmiş en berbat mahlûkların yaşadığı su derinliğinden başka bir şey yoktu. Orada insanlar göründü, bazıları iki kanatlı diğerleri dört kanatlı ve iki suratlı. Tek vücutları ancak iki kafaları vardı; biri erkek diğeri kadın kafasıydı; yine aynı şekilde birkaç organları hem dişi hem erkekti. Diğer insan figürlerinde bacaklar ve keçi boynuzları görünüyordu; bazılarının at ayakları vardı; diğerleri ise insan bedeniyle birleşmiş at butlarına sahipti, su aygırı-insan başlı at şekline benzer. Boğa yavrularında insan başları vardı, köpekler dört gövdeliydi, ellerinin ve ayaklarının bitiminde balık kuyrukları vardı; ayrıca atlarda da köpek kafası vardı; at kafasına ve bedenine, balık kuyruğuna sahip insanlar ve hayvanlar vardı. Kısacası, her cins hayvanın uzuvlarından bir araya gelmiş yaratıklar vardı. Bunlara ek olarak birbirlerinin biçimlerini ve çehrelerini üstlenmiş balıklar, sürüngenler ve diğer korkunç hayvanlar. Tüm bunlar Babil'de Belus Tapınağı'ndaki çizimlerde muhafaza edilenlerdir.

Derinlik Kraliçesinin Ölümü

“ONLARA BAŞKANLIK EDEN kimse OMUROCA adında bir kadındı; Keldani dilinde THALATTH; Yunanca THALASSA, deniz; aynı zamanda Ay olarak da yorumlanabilir. Hâl böyleyken Belus gelir ve kadını parçalarına ayırır: kadının yarısıyla yeryüzünü, diğer yarısı ile gökyüzünü oluşturur; aynı zamanda onun içindeki hayvanları telef eder. Bunların hepsi (dediğine göre) evrenin mecazi tasviridir.”

İnsanın Yaratılışı

“TÜM EVREN NEM ile meydana geldi ve içinde hayvanlar türedi, yukarıda bahsi geçen⁶ tanrı kendi başını çıkardı: diğer tanrıların kanı karıştırmayı üzerine toprakla fişkirdi; oradan insan oluştu. Bu yorumla birlikte ilahi bilgiye yakın oldukları ve onu andırdıkları ortaya çıkıyor.”

Bir Babil İblisinin Çömlek Figürü [No. 22,458]

Belus Evreni Yarattı

“**BU BELUS, ONLAR** tarafından *Jupiter* olarak ifade edilen, karanlığı böldü ve Yeryüzünü Gökyüzünden ayırdı, evreni düzene soktu. Ancak hayvanlar, ışığın yaygınlığına dayanamadılar ve öldüler. Bunun üzerine Belus, verimli olduğu hâlde işgal edilme-

Bir Babil İblisinin Bronz Figürü [No. 93,078]

miş koca bir açıklık gördü, tanrılardan birine⁷ kafasını çıkarmasını ve kanı toprakla karıştırmasını emretti; oradan havaya dayanıklı insanlar ve hayvanlar oluşturdu. Ayrıca Belus yıldızları, güneşi, ayı ve beş gezegeni yarattı. Polyhistor Alexander'a göre bu yorum Berossus'un ilk kitabında yer almaktadır." (bkz. Cory, Ancient Fragments, Londra, 1832, sf. 24-26.)

Milattan sonra altıncı yüzyılda SURİYELİ DAMASCIUS, ki son *Yeni Platoncu* filozoflardandır, *İlk Köken'in Şüpheleri ve Çözümüleri* adlı Yunanca dilindeki çalışmasında şöyle demektedir: "Ancak Babilliler, diğer tüm barbarlar gibi, Evren'in Yegâne Kökünü atlayıp iki kök tasavvur etmişlerdir, TAUTHE ve APASON; APASON'u TAUTHE'nin kocası yapmış ve ona tanrıların annesi adını vermişlerdir. Bundan sonra babanın tek evladı olan MOYMIS türemiştir, anladığım kadarıyla iki kökten *Düşünülür Dünya*'dan başka bir şey türememiştir. Bunlardan başka bir soy daha türemiştir, DACHE ve DACHUS; ve yine üçüncü olarak, KISSARE ve ASSORUS, son üçten de ANUS, ILLINUS ve AUS türemiştir. Ve AUS ile DAUCE'dan, Belus adında bir oğlan doğdu, dediklerine göre dünyanın birleştiricisi olan Demürgus." (bkz. Cory, Ancient Fragments, Londra, 1832, sf.318)

Yedi Yaratılış Tableti: İçeriklerinin Açıklaması

BAŞLANGIÇTA SONSUZ, KARMAŞIK ve düzensiz sulu kütle olarak tanımlanabilecek APSÜ dışında hiçbir şey yoktu; onun nasıl meydana geldiği bilinmiyor. Bu kütlenin dışında evrilmiş iki varlık vardı, iblisler ve tanrılar. İblislerin çirkin biçimleri vardı, Berossus'un da söylediği gibi, kısmen hayvan, kısmen kuş, kısmen sürüngen ve kısmen insan. Tanrılar tamamen insan formundaydı ve makul dünyanın üç katmanını temsil ederlerdi, şöyle ki, yeryüzü ya da gökyüzü, atmosfer ve yeraltı. Atmosfer ve yeraltı bir araya gelerek gök ya da gökyüzüne karşılık yeryüzünü oluştururdu. Metine göre yaratılan iki tanrı LAKHMU ve LAKHAMU. Nitelikleri şu an tanımlanamıyor ancak iki ilkel

Typhonic hayvan kabartmalı çömlek levha [No. 103,381]

insan şeklindeymiş gibi görünüyorlar. Halk dininde yerlerinin olmadığı barizdir ve cismin anlamını ve bazı niteliklerini kapsayan teolojik bir kavramda tanımlanmış olabilecekleri düşünülmüştür.

Sayısız sonsuzluktan sonra tanrılar ANŞAR ve KISHAR var oldu; ilki “gökyüzünün sahibi” diğeri ise “yeryüzünün sahibi”.

Diğer bir uzun ve belirsiz dönemden sonra Babil panteonunun bağımsız tanrıları var oldular; mesela, ANU, EA, burada NUDIMMUD olarak geçen tanrı ve diğerleri.

Tanrılar görülmeye başlar başlamaz evrende “düzen” oluşmaya başladı. Kargaşanın simgesi ve her türden düzensiz olan APSÛ bu “düzeni” gördü ve dişi yardımcısı TIÂMAT ile tanrıların “yolunu” (al-ka-at) ya da “düzenini” bozacak adilikler bulma konusunda istişare yaptı. Neyse ki Babilliler ve Asurlar

bizlere Tiâmat'ın tasviri hakkında tedarik sağlamıştır ve bu bize, eski geleneği onun nasıl değerlendirdiğini göstermektedir. Kanatları, pulları ve korkunç tırmıkları olan vahşi bir canavar olduğu ve bedeninin bazen koca bir yılan bazense bir hayvan olduğu tarif edilmiştir. Genel algıda fiziksel olarak korkunç, iğrenç ve tiksindirici olan ne varsa temsil etmektedir; ancak tüm bunlara rağmen her şeyin annesi⁸ ve DUP SHIMATI ya da "KADERLER TABLETİ"nin sahibidir. Bu tablete ait herhangi bir açıklama ya da içerik bulunmamaktadır ancak isminden dolayı bunun bir tür BABİL KADER KİTABI⁹ olduğunu varsaymaktayız. Teolojik olarak, Tiâmat Babillilere evrenin gelişiminde tôhû wâ-bhôhû (Genesis i.2) ile aynı durumda yansıtılmıştır; mesela, ilkel insanları biçimsizlikle tasvir etmiş; Yahu-

Marduk (Bel) ve Dragon arasında. M.Ö. 885-860 Nimrûd, Asur Kralı Aşurnasirpal Sarayı'ndaki bir yarı kabartmadan çizilmiştir.
[Nimrûd Galerisi, Nos. 28 ve 29]

dileri ise yarım kabartma ve silindir mühürler üzerinde, LABARTU'yu¹⁰ (geceleri çölde sinsice dolaşıp vahşi hayvanları besleyip insanları öldüren bir dişi iblis) andıran bir formda göstermiştir. Tüm canavar, iblis ve şeytan topluluğunun lideri, sembolü ve bir türü olduğu oldukça kesindir.

APSÛ ve TIÂMAT arasında cereyan eden istişarede ulakları MU-UM-MU rol almıştır; adı en son geçen tanrının tarihine ve niteliklerine dair bir bilgi bulunmamaktadır. İstişare sonucunda iblisler ve şeytanlar arasında uzun süren bir mücadele başladı ve karanlık güçlerin amacının aydınlığı bozguna uğratmak olduğu açıktır. Bu mücadelenin hikâyesi *Yedi Yaratılış Tabletinin* konusudur. Tanrılar güneşin, ayın, gezegenlerin ve yıldızların tanrılaşmış hâliyen, APSÛ ya da CHAOS ve onların yoldaşları olan iblisler karanlığın, gecenin ve kötülüklerin tanrılaşmış hâlleridir. Onların aralarındaki savaşı anlatan hikâye doğal olayların renkli bir kinayesinden öte değildir. Benzer tanımlar diğer ilkel ulusların kaynaklarında da bulunmaktadır, gökyüzü tanrısı Her-ur ve karanlıkların efendisi Set arasındaki büyük savaş buna örnek olarak verilebilir. Set, APSÛ'nün Ay tanrısı Sin, Güneş tanrısı Shamash ve onların kardeş tanrılarının yaptıkları iyi çalışmalara duyduğu nefretin aynısını Her-ur'un evrene getirdiği "düzene" karşı göstermiştir. Set ve onun müttefiklerinin tanrılara, Tiâmat ve müttefikleri gibi, olan düşmanlığı ebedi olmuştur.

Bu noktada yeni bir metin İlk Tablet'teki bir boşluğu doldurur ve Nudimmud ya da Eu (Apsû ve Tiâmat'ın mülklerini kapsayan tanrılar kuralı "düzeninin" temsilcidir) ve Apsû ile elçisi Mummu arasındaki savaşı tanımlar. Ea karanlık güçlerle savaşa çıkar ve Apsû ile Mummu'ya karşı zafer elde eder. Apsû'ye karşı kazanılan zafer, örneğin, karışık ve sonsuz ilkel su kütlesi, yer üstünde ve yer altında bulunan suların aşılmasız sınırlarının kaldırılmasını temsil etmektedir, örneğin, okyanus oluşumu. Zafere ait detaylı bilgi verilmesi mümkün değildir ancak Ea'nın "saf (beyaz ya da kutsal) efsunun" sahibi olduğunu ve etkili bü-

yü söylemleriyle Apsû ve elçisini alt ettiğini biliyoruz. Mısır'ın Ra ve Aapep Efsanesi'ndeki canavar, Babil Efsanesi'ndeki Ea ile bire bir aynı rolde olan tanrı Her-Tuati tarafından büyülenmiştir. Tiâmat, Ea'nın Apsû ve Mummu'ya karşı zaferini duyduğunda öfkeyle doldu ve kocası Apsû'nün ölümünün intikamını almaya karar verdi.

Apsû'nün ölümden sonra TİÂMAT'ın ilk hareketi müttefiklerinin sayısını arttırmak oldu. "UMMU-KHUBUR" adlı bir yaratığın tanrılara karşı savaşında ona yardım etmesi için hemen şeytansı bir yavru dünyaya getirdiğini biliyoruz. UMMU-KHUBUR'un aslına ya da özelliklerine ait herhangi bir bilgi yoktur ancak bazıları onun TİÂMAT'ın bir formu olduğunu düşünmektedir. Yavrusu muhtemelen sis, buğu, bulut, rüzgâr, kasırga ve eski insanların çöllerle bağdaştırdığı kötü ve felaket getiren güçlerin kişileşmesinden oluşuyordu. Bu iblis yavrusunun paraleli Set ve Aapep müttefiklerinin "Mesu betshet" olarak anıldığı Mısır mitolojisinde yer almaktadır, örneğin, "etkisiz bir isyanın yavrusu". Yılan şeklinde tasvir edilmişlerdir ve bazıları Ölüm Kitabı'nda (Kısım Ia) bahsedildiği üzere "A-menti'nin Dokuz Kurtçuğu" olmuştur. Ummu-Khubur'un iblis yavrusuyla yetinmeyen Tiâmat yıldızları ve hava güçlerini yardımına çağırdı, "kurgusu" (1) Engerek, (2) Yılan, (3) tanrı Lakhamu, (4) Kasırga, (5) av Köpeği, (6) Akrep adam, (7) güçlü Fırtına-Rüzgârı, (8) Balık adam, (9) Boynuzlu Canavar. Bunlar bir araya gelip (10) "acımasız, yenilmez silahı" oluşturdular ve Tiâmat'ın "kocası" olarak andığı (11) Kingu'nun emri altına girdiler. Böylelikle Tiâmat'ın, Ummu-Khubur'dan olma şeytan yavrusunun yanı sıra on bir güçlü yardımcısı olmuştur. Yukarıda bahsi geçen Yardımcılardan bazılarının Tiâmat zaferinden sonra Marduk'un "kurduğu" Zodyak'ın On İki Simgesi arasında görüldüğünü not edebiliriz, örneğin, Akrep adam, Boynuzlu Canavar vb. Bu gerçek bize Zodyak'ın ilk olarak, On bir Yardımcısıyla birlikte On iki Simgeyi oluşturan Tiâmat tarafından "kurulduğunu" göstermektedir; iblisin bazı yıldızlarla birleşimi

Güneş-tanrı Shamash göğe yükseliyor, omuzlarından alevler çıkıyor.

Şafağın iki kapısı, üstlerinde aslan olan, görevli tanrılar tarafından açılıyor. British Museum'da Babilliler'den bir silindir mühür. [No. 89,110]

o döneme dayanıyor olabilir. Babilliler'in, ilkel tanrıları iblisin güçleri olarak değerlendirmesinin nedeninin Tiâmat'ın listesinde yer alanlardan biri olan Lakhamu gerçeği olduğu açıktır.

Tiâmat, Yardımcılarını KINGU yani TAMMUZ isimli tanrının emri altında bir araya getirdi. Bu tanrı karanlık krallığındaki Gök tanrısı Anu'nun emsali ya da dengidir; metinde yazana göre, "Kingu güçlendi ve Anu'nun kuvvetini aldı" yani Anu ile aynı güç ve özelliklere sahipti. Tiâmat, Kingu'yu lideri olarak atadığında onun üzerine bir büyü ya da efsun okudu ve sonra ona KADERLER TABLETİ'ni verdi ve "Ağzından çıkan her şey gerçekleşecek" diyerek tableti onun göğsüne bağladı. Üzerindeki bu tablet sayesinde ona bahsedilen sihirli güçlerle silahlanan, karısı Tiâmat'ın ona yakıştırdığı övgü dolu lakaplarla cesaretlenen Kingu iblislerin lideri oldu.

Ea, Tiâmat'ın gücünü topladığını, Apsû ve Mumma'nın başlattığı tanrılara karşı savaşı devam ettirmeye kararlı olduğunu ve kocası Kingu'yu lideri yaptığını duyunca "sarsıldı" ve "kederlendi". Karanlık güçlere karşı savaşı tekrarlayabilecek kadar güçlü hissetmiyordu; bu yüzden gidip olanları Anşar'a, "gök-

Güneş-tanrı Shamash ufka çıkıyor (?). Sağ elinde bir ağaç tutuyor (?) ve sol elinde etrafı tırtıklı bir... var. Ufkun üstündeki tanrıça sol elinde bir mısır başağı taşıyor. Sağ tarafta, sağ elindeki kuşu serbest bırakan bir tanrı görünüyor. Etrafında, içinde balıklar olan bir nehir akıyor ve arkasında da görevli bir tanrı var; yağının altında genç bir boğa var. Tanrıçanın sağ tarafında yay, kement ve bir aslan ile avcı tanrı duruyor. British Museum'daki Adda... silindir mühürden. Yaklaşık M.Ö. 2500 [No. 89,115.]

yüzünün sahibi"nin temsilcisine anlattı ve konuyu onunla istişare etti. Anşar konuyu duyduğunda rahatsız oldu ve öfkesini gizledi, Kingu ve Tiâmat'a karşı koyabilecek bir düşman bulmanın zorluğunu gördü. Metnin bu kısmında yer alan boşluktan dolayı Anşar'ın ne dediği ve ne yaptığı gibi bilgilere ulaşılamamaktadır ancak genel olarak bakıldığında Gök-tanrı Anu'yu yardımına çağırdığı varsayılmaktadır. Sonrasında ona kesin talimatlar vererek, uzlaşmaya ikna etmesi görüşüyle Tiâmat'a elçi olarak yolladı. Anu, yaşadığı yere vardığında onu oldukça öfkeli bir hâlde ve hiddetle mırıldanırken buldu; onun bu hâli karşısında Anu dehşete düştü ve dönüp kaçtı. Günümüz koşullarında bu ara fasla açıklık getirmemiz ya da diğer eski oryantal kaynaklarda buna paralel bir bilgi bulmamız mümkün değildir.

Anu, Tiâmat'la başa çıkmak konusundaki acizliğini belirtti, bir tanrı konseyi toplandı ve Ea, oğlu Marduk'u hazır bulun-

maya teşvik etti. Bundan sonra Anşar'ı, tanrılarının lideri gibi hareket edip Tiâmat ve onun müttefikleriyle savaşmayı öneren tanrı Marduk'la bir konuşma içinde buluyoruz.

Marduk Güneş-tanrı biçimindeydi, tüm aydınlık güçlerin en görkemlisiydi; böylelikle doğal olarak tanrılarının önderi, Tiâmat ve onun karanlık güçlerinin rakibi oldu. Anşar derhal tanrılar konseyini, Babillilerin Olimpos'u olarak da tanımlanabilecek "Upshukkinaku" adlı yerde topladı. Görevini üstlenmeden önce tanrılar konseyinde bulunmak Marduk için önemliydi çünkü onlar tarafından resmen liderleri olarak tanınması ve onlardan gelecek sihirli güçleri alması gerekiyordu. Yıldız-tanrı olarak adlandırılacak ilkel tanrılar Lakhmu, Lakhamu ve Igigi de konseye çağrılmıştı. Bir ziyafet hazırlandı, tanrılar katılım gösterdi, birbirleriyle tanıştılar, öpüştüler, oturdular, ekmek yediler, sıcak ve tatlı susam şarabı içtiler. Şarabın buharı hislerini karıştırdı ancak içmeye devam ettiler ve sonunda "ruhları göğe yükseltildi". Marduk'u resmen liderleri olarak tayin ettiler; sonra onun yapmaya niyetlenerek ağzından çıkan her emrin anında olması için güçle yetkilendirdiler. Sonra Marduk ona verilen yeni gücü test etmek amacıyla bir giysinin yok olmasını emretti ve giysi hemen yok oldu; ve tekrar gelmesini emretti ve geldi.

Sonra tanrılar onu kralları gibi selamladılar ve ona kraliyet nişanlarını yani, asa, taht ve pala verdiler. Bunları ona verirlerken gidip Tiâmat'ın bedenini parçalara ayırmasını ve kanını rüzgârlara savurmasını emrettiler. Bunun üzerine Marduk savaş için silahlanmaya başladı. Yay, mızrak ve sopa aldı; bedenini ateşle doldurdu ve şimşegi önüne kattı. Tiâmat'ı yakalamak için eline bir ağ aldı ve tuzağa düştüğünde kaçmasına engel olmaları için yanına dört rüzgâr aldı. Ona yardım etmesi için büyük rüzgârlar ve fırtınalar yarattı, yıldırımını elleriyle kavradı; dört at tarafından çekilen fırtınanın üstüne atladı ve Tiâmat'la karşılaşip onu mağlup etmek için yola çıktı. Marduk'un ekipmanlarına ait bu tanımın Tiâmat ve o zamanki kahraman olan Enlil, ha-

vanın ya da cennet ve cehennem arasındaki yerin tanrısı, arasındaki büyük savaş yorumundan alındığı gayet açık görünmektedir. Marduk yaklaştı ve Tiâmat'ın¹¹ "Ortasına" ya da "İçine" ya da "Karnına" baktı ve orada yer alan Kingu'nun niyetini sezdi. *Yedinci Tablette* (1. 108) Marduk'un, "Tiâmat'ın ortasına girdiği" ve bu yüzden ona "Nibiru", "içeri giren kimse," ve "ortadan yırtan", dendiği söyleniyor. "Tiâmat'ın ortası" teriminin Babilliler için ne anlama geldiği hakkında bir bilgi yoktur ancak Marduk'un oraya girmesinin tanrının zaferine işaret ettiği açıktır. Marduk'un tam savaş teçhizatlarını donandığını "Tiâmat'ın ortasından" gören Kingu korkar ve titrer, sersemeler ve dizleri-

Tablete, Güneş-tanrının Sippar Tapınağı'ndaki ibadetini temsil eden bir görüntü oyulmuş. Güneş-tanrı çardaklı bir tahta oturmuş, elinde sonsuzluğu simgeleyen bir çark ve çubuk (Mısır'daki gibi) var. Başının üstünde Ayın, Güneşin ve gezegen Venüs'ün olmak üzere üç sembol bulunuyor. Çardağın önündeki platformda duran Güneş çarkı, çardağın çatısına tutunan iki ilahi varlığın ellerindeki halatlara bağlıydı. Güneş-tanrının çardağı Semavi Okyanus üzerinde durmaktadır ve dört küçük çark ya dört ana yönü ya da gökyüzü sütunlarının tepesini göstermektedir. Çarkın önündeki üç figür ise Shamash'ın yüce papazını, kralı (Nabu-aplu-iddina, yaklaşık 870 M.Ö.) ve görevli bir tanrıçayı temsil etmektedir. [No. 91,000]

nin bağı çözülür; tanrının bu görüntüsü karşısında diğer tüm canavarlar ve iblisler korkuya kapılır ve çaresiz kalırlar. Tiâmat, Marduk'u görür ve ona sövmeye başlar; Marduk savaş adına ona meydan okuduğunda Tiâmat ağzını açar ve kelimelerinin gücünün onun kuvvetini bastıracağını düşünerek, söylediği büyüyle onu alt etme girişiminde bulunur. Kelimeleri, derhal ona ağını atan tanrı üzerinde işe yaramaz. Aynı anda pis bir rüzgâr havası yaratır ve yüzüne üflediği an ağzından girip tüm vücudunu doldurur; bedeni aralandığında mızrağını onun içine saplar ve Tiâmat parçalara ayrılır ve karnı dışarı çıkar. Marduk hemen onun bedeninin üstüne atladı ve kaçmaya çalışan müritlerini gördü. Ancak Tiâmat'ın etrafına konumlandığı Dört Rüzgâr onların tüm kaçma çabalarını boşa çıkardı. Marduk, Tiâmat'ın on bir müttefikini ağlarına düşürdü ve çaresizce ağda dururlarken onları ayaklarıyla çiğnedi. Sonra Marduk, Kingu'nun göğsünden KADERLER TABLETİ'ni aldı ve kendi mühürüyle mühürleyip göğsüne yerleştirdi.

Sonra Tiâmat'ın cansız bedenine döndü, sopasını onun kafatasına geçirdi ve kanını kuzey rüzgârına savurdu ve bu berbat düşmanlığın yıkımı adına babasının tanrılarından aldığı hediyelerle ödüllendirildi.

Daha sonra metin, Marduk'un "kurnaz bir plan yaptığını" söylüyor, yaratma serilerine devam etmeye kararlı olması gibi. Tiâmat'ın bedenini ikiye ayırdı; yarısıyla gökyüzünün kubbesini oluşturdu, diğer yarısıyla ise Apsu'ya karşılık olarak Nudimmud ya da Ea'ya bir mesken inşa etti. Ayrıca mevcut durumun devam etmesini içeren düzenlemelerin kesin bir dille ifade etti. Bu "kurnaz planla" Marduk, karanlık güçleri başarı umuduyla tekrar ayaklanma fırsatından mahrum etmiş oldu. Yeni yeryüzü ve gökyüzü sistemini oluşturan Marduk, semavi bir mimar gibi onları dekore etmek için işe koyuldu. İlk olarak E-Sharra'yı ya da gökyüzü köşkünü kurdu, sonra onu bir yere yerleştirdi ve üç krallığın eski tanrıları için uygun yerler ayarladı; Anu, Bel ve Ea için...

Marduk'un güneşe, aya, yıldızlara ve gökyüzündeki Zodyak simgelerine dair ayarlamalarına ve düzenlemelerine dair bilgiler içerdiği şüphesiz olan Beşinci Tablet eksiktir. Babillilerin çok sayıdaki dini inançları onların etrafında gruplandığı için yaratılış tarihindeki gök cisimlerinin bu denli önemli oluşu şaşırtıcı değildir. Hatta, çok eski zamanlardan beri Mezopotamya'daki astroloji hurafeleri ve astroloji bilimi birbirine çok yakın olmuştur; ve çok eski dönemlerde en eski Babilli tanrılar gök cisimleri ile bağlantılı olmuştur. Bundan dolayı Annunaki ve Igigi, tanrılaştırılmış ruh cisimleri, sırayla kuzey ve güney gök yıldızlarıyla özdeşleştirilmiştir. Ve tüm ilkel tanrıçalar bir araya gelmiş ve Akşam, Sabah Yıldızı ya da Venüsle özdeşleştirilmiş tanrıça Iştar biçimini almak için topluluk oluşturmıştır. Babilliler tanrıların vasiyetlerini insanoğluna gezegenlerin hareketleri yo-

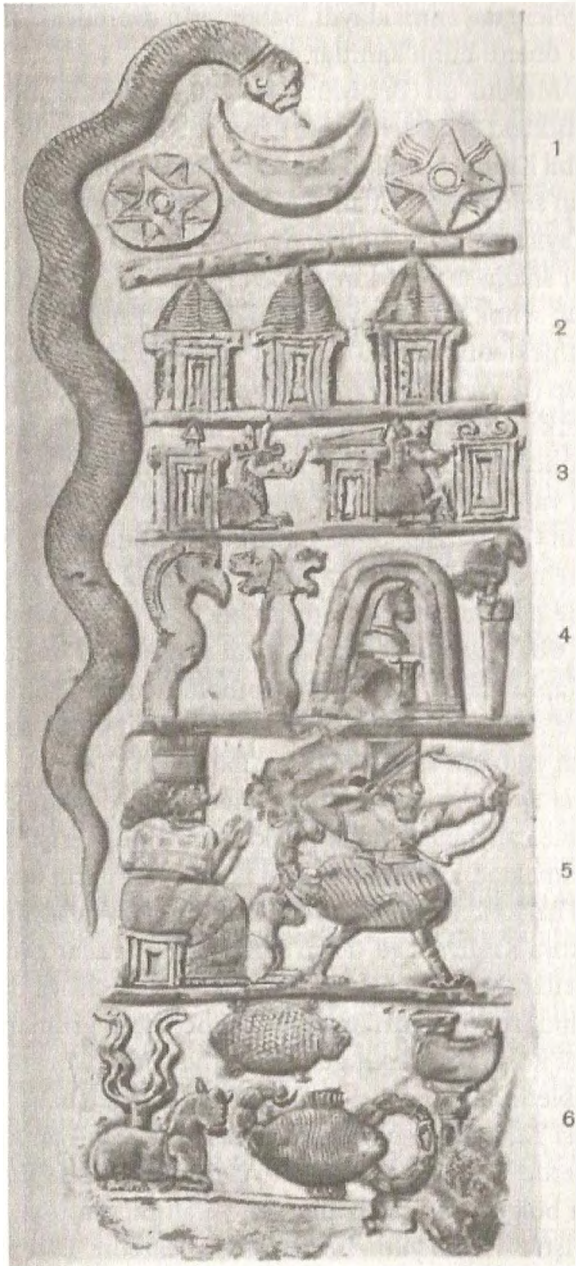

Tablet Zodyak İşaretleri'nin listesi kazınmıştır. [No.77,821]

luyla bildirdiğine ve onların dikkatli gözleminin yetenekli kahinlerin yıldızlara bakarak iyi ya da kötü işaretleri tanımlarına olanak verdiğiğine inanırdı. Bu tür gözlemler, sihirli bakış açısından yararlanan, durmaksızın eklenerek büyüyen bir kaynak meydana getirmiştir. Konunun yapısına uygun olan bu kaynak önemli ölçüde saf astronomi gerçeklerini ve hatta Birinci Soy dönemini (yaklaşık M.Ö. 2000) içinde barındırmaktadır. Babilliler astronomik olayları hatırı sayılır biçimde doğru hesaplayabiliyor, güneş ve ay yıllarını epagomenal ayların kullanımıyla birbirleriyle bağdaştırabiliyorlardı. Bu zamanlama ile Zodyak'ın varlığını formüle etmiş, ayın "istasyonlarını" ve onunla birlikte gezegenlerin yerlerini de sabitlemişlerdir; ve gezegenler ile sabit yıldızlar arasındaki farkı ortaya koymuşlardır. Yaratılış Serisi'nin (1.2) Beşinci Tabletinde Zodyak işaretleri Lumashi¹² olarak anılmaktadır ancak ne yazık ki isimlerine dair herhangi bir liste metinde verilmemiştir. Bu bilgiler özdeş baskısı burada verilmiş olan Pers Dönemi'ne ait küçük bir tabletten alınmıştır (No. 77,821). Bu tablet çeşitli bilim adamları tarafından değerlendirilmiş ve ele alınmıştır, önemi büyüktür. Metnin ilk kez yayınlanan sureti Zodyak tarihi öğrencileri için kabul edilir niteliktedir.

Mısır, Yunan, Süryani ve Arap astrolojik ve astronomik metinlerinin hepsi Zodyak'ın, her biri üç yıldız içeren, "Otuz altı Dekans"¹³ olarak bilinen on iki grup İşaretiyle bağlantılıdır. Yaratılış Serisi'nin Beşinci Tableti'ndeki satır 4, Babillilerin yıldız gruplarından haberdar olduğunu göstermektedir, okuduğumuz gibi Marduk, "yılın on iki ayının her biri için üç yıldız yükseltmiştir." Aşağıda verilen Zodyak'ın İşaretleri Listesinde her bir İşaret'in belli bir ayla bağlantılı olduğu görülmektedir.

Sonraki dönemde, M.Ö. yaklaşık 500 diyebiliriz, Babilliler bazı tanrıları yıldız gruplarına hükümdar yaptılar, Enlil 33 yıldız, Anu 23 ve Ea ise 15 yıldızla hükmetti. Ayrıca ellerinde sabit yıldızların listesi vardı ve onların güneşe bağlı yükseliş zamanlarını belirten bir tablo hazırladılar. Bu listeler muhtemelen çok

eski belgelere dayanmaktaydı, Babillilerin dinindeki yıldız unsurunun önemi bunu kanıtlar niteliktedir.

Rittu-Marduk'un (Bri. Müz. No. 90,858) sınır taşından çoğaltılan ilişikteki örnekleme, tanrıların ve M.Ö. yaklaşık 1120 yılında Babil Kralı I. Nebukhadnezzar saltanatındaki Zodyak İşaretleri'nin sembollerine dair pek çok bilgi sağlamaktadır. Böylelikle Kayıt 1'de, Iştar Yıldızı, Ay-tanrı Sin'in hilâl işareti, Güneş-tanrı Shamash'ın çarkını görüyoruz. Kayıt 2'de taçlarla süslenmiş üç sehpa (?) sırasıyla tanrılar Anu, Enlil (Bel) ve Ea'yı temsil etmektedir. Kayıt 3'de No. 1 ve 2'deki canavarla birlikte üç mihrap (?) ya da türbe (?) görünmektedir. Birincinin üstünde Marduk'un mızrağı, ikincinin üzerinde Nabû'nün taşçı dörtgeni, üçüncünün üstünde ise tanrıça Ninkharsag, Yaratıcı'nın sembolü vardır. Kayıt 4'de bir hayvan kafası, Ea'nın işareti; iki başlı yılan= İkizler'den oluşan bir model; Shukamuna ve Shumalia'yı temsilen bir at oluşan adsız bir sembol ve bir kuş vardır. Kayıt 5'de tanrıça Gula'nın oturan bir figürü ve Akrep-adam; ve Kayıt 6'da Adad'ın sembolü, çatal şimşek, bir boğanın üstünde, Kaplumbağa, Ea'nın (?) sembolü, tanrıça Ishkhara'nın Akrebi ve Ateş-tanrı Nusku'nun kandili. Sol tarafta ise Hydra'nın takım yıldızını temsil eden bir iblis tanrı.

Beşinci Tablet'in tahrir olmuş metni, Marduk'un gökyüzü düzenleme çalışmaları hakkındaki detaylı bilgi erişimini imkânsız kılmaktadır. Metindeki boşlukların tanrıların üçlü gruplaşmaları hakkında ifadeler içerdiği konusundaki varsayımımızda haklı çıktık. Kraliyete ait tarihi yazıtlardaki krallar genelde üçerli tanrılara yakarırlardı ancak onları asla üçlü ya da üçlük olarak anmazlardı. Tanrıların bu şekilde üçerli gruplara ayrılması ilahi kökenlerle ilgili gibi görünmektedir. Dördüncü Yaratılış Tabletinde, "Anu-Bel-Ea" üçlüsünden fiilen bahsedilmiştir, *Beşinci Tablet*'te ise bir diğeri yer almıştır, "Sin-Şamaş-Iştar." Bu üçlülerde Anu göğü ya da gökyüzünü, Bel ya da Enlil, gök altındaki bölgeyi ve yeryüzünü; Ea, yeraltını; Sin, Ayı; Şamaş, Güneşi; Iştar Venüs yıldızını temsil etmektedir. Evrenin olu-

şumu nihayet tamamlandığında diğer tanrılar meydana geldi. Örneğin, Ateş-tanrı Nusku, güneş tanrısı Enurta¹⁴, savaş ve za-naat tanrısı Nergal, öğrenme tanrısı Nabu, Babillilerin yüce ulus tanrısı Babil'in Marduk'u ve Asurlular'ın yüce ulusal tanrısı Asur.

Marduk yeryüzünü ve gökyüzünü düzenlediğinde, tanrıları kendi yerlerine yerleştirdiğinde tanrılar varlıklarının kısır kaldığından şikayet ettiler çünkü tapınaklarında ve adaklarında ibadetçilerden yoksun kalmışlardı. Bu zorluktan kurtulmak için Marduk başka bir "kurnaz plan" tasarladı ve "kansız ve kemiksiz" bir insan, DAMI ISSIMTUM yaratma niyetini duyurdu. Berosus'un, tanrı insanı kan olmadan çamurla karıştırarak yaptığı ifadesine daha önce yer vermiştik (bkz. Sf. 11); bu sözler onun uzmanlığının kanıtıdır. Marduk insan yaratma fikrini Ea'ya bildirdi, Ea bir tanrı kurban edilirse diğer tanrıların Marduk'a hizmetten salıverilebileceğini önerdi. Bunun üzerine Marduk tanrılar konseyini topladı ve galip olduğu savaşın fitnecisinin ismini vermelerini istedi. Cevap olarak tanrılar Kingu yani Tiâmat'ın ikinci kocasının adını verdiler. Sonra onu derhal yakaladılar, zincire vurup Ea'ya götürdüler ve "verdikleri cezayla kanını akıttılar." Kingu'nun kanından da, Ea tanrılara hizmet etmesi için insanoğlunu yarattı.

Kal'at Sharkât'ta bulunan tabletlerin üstündeki metinler insanlığın yaratılışının, Yaratılışın Yedi Tableti'ndeki versiyonundan farklı bir yorumudur ancak iki ortak özellikleri vardır. Bu iki özellik: (1) tanrılar konseyinin insanın yaratılışını tartışması; (2) tanrıların insanın yaratılışı için verdiği kurban. Diğer versiyonda iki (ya da daha fazla) tanrı kurban edilmektedir. Ilu Nagar, "işçi tanrılar", haklarında herhangi bir bilgi yoktur. Kurban yeri biraz dikkatle belirtilmiştir ve "Uzu-mu-a ya da yeryüzü ile gökyüzünün birleştiği yer" olarak anılmıştır. Uzu-mu-a belki de Marduk'un Tiâmat'a ait iki parçayı kilitletiği yerle ilgili olabilir.

Anunnaki, Marduk'un kahramanlığına olan hayranlıklarını

ifade etme arzusuyla bir mihrap ya da tapınak inşa etmeye karar verdi. Marduk bunu kabul etti ve yer olarak Babil'i, "Tanrı Kapısı'nı" seçti. Anunnaki tuğlaları yarattı ve Babil'deki E-Sagila tapınağını inşa ettiler. Tapınak bittiğinde Marduk yaratılış sahnesini tekrarladı; önceden gökyüzünde her bir tanrıya yer tahsis ettiği gibi E-Sagila'da da her bir tanrıya yer tahsis etti. Tablet, Anunnaki'nin Marduk'a söylediği ve bu Tanrının Elli İsmi'nin törensel biçimde ilan edilmesi için tanrıların bir araya gelme çağrısını betimleyen uzun bir methiye, ilahisiyle sona erer. Böylelikle tanrılar Marduk'un mutlak üstünlüğünü kabul eder.

Marduk'un sonradan yarattığı tanrılarla arasından çıkan çekişme yukarı aşikâr biçimde görülmektedir ve bu olaya dair hadis Yahudi, Suriye, Arap, Kıpti ve Habeş dini kaynaklarında kendine özgü biçimde yer etmiştir. Tablet metinleri bu çekişme hakkında bir bilgi vermemektedir ancak hadis bunu genel olarak insanın Yüce Tanrı tarafından yaratılmasına yormaktadır; ve meleklerin Şeytan ya da Satnael ya da İblis önderliğinde Tanrı'ya karşı çıkararak cennetten kovulmasına dair uydurma hikâyelerin hepsinin henüz bulunamayan Babilli kaynaklarından türemiş olması muhtemeldir. Yukarıda bahsi geçen "Elli İsim" ya da övücü lakaplar, XIX. soydan¹⁵ Mısırlıların söylediği "Ra'nın Yetmiş Beş Methi" ve Müslümanlar'da¹⁶ oldukça saygın bir yeri olan "Allah'ın Doksan Dokuz Güzel İsmi" ile paralellik göstermektedir. Babilliler tarafından inanılan Elli İsme duyulan saygı *Yedinci Tablet*'teki Epilog'da oldukça iyi biçimde gösterilmiştir, Epilog şöyledir, "Onların anmasına, ilk gelenin (bazı ya da her insan) onları ilan etmesine izin ver; akıl ve anlayışın bir arada değerlendirilmesine izin ver. Babanın bunları tekrar etmesine ve oğluna öğretmesine izin ver. Bunun çobanların ve celeplerin kulağında olmasına izin ver."

Elli İsmi yazan kişinin amacı, Marduk'un "tanrıların Efendisi" olduğunu ve her tanrının gücünün, becerilerinin ve niteliklerinin onda saklandığını ve tanrıların onun yalnızca birer formu olduğunu göstermektir. Bu gerçek, onun çeşitli formla-

rında Marduk'la denk olan tanrıların uzun bir listesinin bulunduğu tablette (No. 47,406)¹⁷ kanıtlanmıştır.¹⁸ Sonraki Babil dininde Marduk'u tanrıların tanrısı yapma eğilimi çoğunu, M.Ö. yaklaşık 2000 yıllarında İlk Soy dönemindeki Babilliler arasında varlığını sürdüren tek tanrılı kavramları düşünmeye yönlendirmiştir. Marduk'un Babil Panteonundaki bu üstünlüğünü o dönemde elde ettiği tartışmasızdır. Ancak bazı otoriteler o dönemde Babilliler arasında tek tanrılı inançlar olduğunu inkâr etmekte ve Marduk'un tanrılar üstündeki kraliyetini, Babil'in ilk ülke başkenti olmasına ve bilinen dünyanın büyük parçasının sahibi olduğu dönemdeki siyasi etkisine dayandırmaktadır. Bu soruya cevap vermeye yetecek kadar materyal yoktur ancak şu güvenle söylenebilir ki, o dönemde tek tanrı kavramı olsun ya da olmasın onların rahiplere ve kâtiplere olan teslimiyetleri tamdı. Halkın dini metinlerinde bununla ilgili hiçbir ifadeye rastlanmamıştır.

Ea ve Apsu, Marduk ve Tiâmat arasındaki Savaş Efsaneleri'ne dair orijinal formun kaynakları ve yazıldıkları dönem bilinmemektedir ancak var olan kaynakların binlerce yıldır Mezopotamya konusundaki ısrarları şüphesizdir. Sahte "Bel ve Dragon" kitabı, Efsane'nin bir formunun Esaret'ten uzun yıllar sonra dahi Babilli Yahudiler arasında varlığını sürdürdüğünü ve bununla ilgili anlatıların ayinlerde yer aldığını göstermektedir. Önceki sayfalarda tanımlanmış olan, Yedi Yaratılış Tableti'nden türemiş

Marduk, burada büyük bir yılan olarak resmedilen Tiāmat'ı yeniyor.
British Museum'daki bir silindir mühürden. [No. 89,589]

Yaratılış kitabının ilk kısımlarında yer alan İki Yaratılış Yorumu savına dair herhangi bir temel yoktur. Tablet ve Yahudi hikâyeleri arasındaki pek çok benzer nokta olduğu ve bunların sıkça birbirlerini örneklendirdiği doğrudur ancak Babilli ve Yahudi yorumlarının esas kavramları temelde birbirinden farklıdır. İlkinde, varlığı en erken olanlar kötü iblisler ve şeytanlardır, Yaratılış Tanrısı sonraki dönemde ortaya çıkar ancak sonrakinde Tanrı kavramı başlangıçtan beri var olan Yüce ve Yalnız varlıktır, kaos iblisleri ve kötülükler onun hizmetlileridir.

İlkel Sami insanları arasında muhtemelen pek çok yaratılış hikâyesi versiyonu mevcuttu ve Yedi Tablet'te anlatılan hikâye, kuşkusuz, diğerlerine kıyasla daha modern formda olanlardan biriydi. Yedi Tablet'te verilen Yaratılış Yorumu'nun çok eski kaynaklardan türediği aşîkârdır ve Efsane'yi tekrar oluşturmaya yetecek kadar önemli miktarda kaynak delili bulunmaktadır. Buradan hareketle, Sümer Yorumu'ndaki ZIUSUDU¹⁹ isimli kahramanın serüvenlerinin anlatıldığı hikâye, Yaratılış'ın tanımıyla başlar, Tufan açıklamasıyla devam eder ve bu metindeki belli pasajların *Yedi Tablet'te* verilen Babil versiyonunun orijinali olduğu konusunda bazı şüpheler vardır. ZIUSUDU'nun hikâyesinde her nasılsa Dragon'dan hiç bahsedilmemiştir. Bu da, Dragon Efsanesi'nin aslında Yaratılışla bir ilgisi olmadığı düşündürmektedir. İki farklı Yaratılış Yorumu²⁰ parçalarına ait metinler Dragon ve Marduk'tan başka bir tanrı arasındaki savaşı tanımlamaktadır. Diğer yorumlarda Dragon İlahi bir su canavarı (civ, 26; Job xli, 1) ile güçlü benzerlik göstermektedir. Bir metinde onun 50 biru²¹ uzunluğunda ve 1 biru kalınlığında olduğu, ağzının 6 cubit (yaklaşık 30 cm) genişlikte, kulak çevresinin 12 cubit (55 cm) ölçüsünde olduğu söylenmiştir. İsmi bilinmeyen bir tanrı tarafından öldürülür ve üç yıl, üç ay, bir gün, bir gece boyunca vücudundan kan akmaya devam eder. İkinci metinde Dragon 60 biru uzunluğunda ve 30 biru kalınlığındadır; her bir gözünün çapı yarım biru ve pençeleri 20 biru uzunluğundadır. Bundan hareketle, *Yedi Tablet'te* anlatılan Efsane'nin,

tıpkı Gılgamış Efsanesi düzenlenirken, kahramanının başından geçen serüvenleri anlattığı bir Tufan hikâyesinin eklenmesi gibi, Dragon efsanesine Yaratılış Efsanesi'ni ekleyen bir editör olduğuna inanmak için yeterli sebep mevcuttur. Babillilerde tüm Yaratılış ve Dragon Efsanesi formları popülerdir, içlerinden bir tanesi, bir rahibin diş ağrısını yok etmek amacıyla efsaneyi efsun gibi okuması sonucu çok kötü bir şöhrete ulaşmıştır.

Yedi Tablet metnlerinin edebi formları Sami şiirinin gereksinimlerini genel anlamda karşılamıştır. Dizeler genellikle beyit hâlinde yer almaktadır, ikinci dize ilkinin antifonu olur, örneğin:

“Yüce gökyüzü adlandırılmadan,
Onun altındaki yeryüzü henüz bir isim kaldıramaz.”

Her bir satır ya da dize iki parçaya ayrılır ve açık durak her bir satır ya da dizeyi iki eşit vurgulu parçalara ayırır. Ve her bir yarım dize, tek bir vurgulu söz ya da cümle içeren iki parçaya ayrılabilir. Bu, Spartalı ii, 265 AA tabletinde, kâtibin dizelerinin alt bölümlerini göstermek amacıyla yazdığı satırlar ve boşluklarla kanıtlanmaktadır. Şöyle ki:

enuma	eliş	lâ nabû	şamamu
şapliš	ammatum	şuma	lâ zakrat

Burada, Suriye ve Arap şiirlerinde rastlanan türden bir ritim olduğu açıktır ancak metnin birden fazla parçasındaki tutarsız kullanıma dair pek çok örnek vardır. Kafiye ve aliterasyon nadiren kullanılmıştır.

Yaratılış Serisi'nin İlk Tableti'ndeki metinle Asurca yazılmış bir tablet parçası. [K5419C]

Yaratılışın Yedi Tableti - Tercüme BİRİNCİ TABLET²²

1. Yukarıdaki gökyüzü henüz adlandırılmadığında,²³
2. Ve onun altındaki yeryüzünün ismi henüz kaydedilmemişti,
3. Apsu, varlıkların en yaşlısı, onların atası,
4. "Mummu" Tiâmat, her birini ve hepsini açığa vuran—
5. Onların suları tek bir kitleye karıştı.
6. Alan ölçülmemiş, bataklık ortaya çıkmamıştı,
7. Hiçbir tanrı parlamadığı zaman,
8. İsim kaydedilmemiş, kader sabitlenmemişti,
9. Tanrılar onların ortasında var oldular,
10. Tanrı Lakhmu ve tanrıça Lakhamu parlamak için yapıldılar, isimlendirildiler.
11. [Birlikte] boyları arttı ve uzun oldular.
12. Anşar ve Kişar var oldu, onların yanı sıra diğerleri.
13. Günler uzadı, yıllar arttı.
14. Tanrı Anu, onların oğlu, babalarını dengi [yaratıldı].
15. Tanrı Anşar en büyük oğlunu kendi şeklinde yaptı.

16. Ve tanrı Anu, Nudimmud'u (Ea) kendi şeklinde yaptı.
17. Tanrı Nudimmud babaları arasında ilkti,
18. Anlayış bağışlanmış, derin düşünen, güzel konuşan,
19. Onu yapan babası Aşhar'dan güç olarak oldukça fazlaydı.
20. Erkek kardeşleri olan tanrılar arasında emsalsizdi...
21. Tanrıların kardeşlik derneği kuruldu.
22. Tiâmat üzüldü ve o... onların gardiyanı.
23. Karnı derinliklerinde çalkalandı.
24. ...
25. Apsu (su derinliği) onların kavgasını yatıştıramadı
26. Ve Tiâmat kendini topladı...
27. Bir darbe vurdu ve onların çalışmaları...
28. Yolları iyi değildi...
29. O sırada Apsu, büyük tanrıların atası,
30. Bağırды ve Mummu'yu çağırды, evinin kâhyası, şöyle dedi
31. "[O] Mummu, kâhyam, benim ciğerimi sevindiren kimdir,
32. "Gel, Tiâmat'a gidiyoruz."
33. Gittiler, Tiâmat'ın karşısına yerleştiler [bir kanepeye].
34. Birlikte tanrılar [çocukları] hakkında istişare ettiler.
35. Apsu söz aldı ve dedi ki,
36. Tiâmat'a, kutsal (?) varlık, bir sorundan bahsetti, [diyerek],
37. "...onların yolu..."
38. "Bana gündüz huzur, gece dinlenmek yok.
39. "Gerçekten onların yollarına bir son vereceğim, onları ortadan kaldıracam,
40. "Bir feryat işiteceğiz; işte, sonra dinleneceğiz."
41. Bunları duyan Tiâmat
42. Öfkелendi ve kocasına bağırды,²⁴
43. ... rahatsızlığа doğru. Kendi kendine hiddetlendi,
44. Bir lanet okudu ve [Apsu, konuştu, dedi ki,],
45. "Her ne yapmışsak yerle bir edeceğiz.
46. "Gerçekten yolları felaketle dolacak; işte, sonra dinleneceğiz."
47. Mummu cevapladı ve Apsu'ya bir nasihat verdi,

48. Mummu'nun nasihati... ve korkunç [tanrılar konusunda]:

49. Gel, [yerle bir edeceksin] onların güçlü yollarını.

50. Sonra gerçekten gündüz huzur bulacaksın, [ve] gece dinleneceksin.

51. Apsu onu duydu, yüzü aydınlandı.

52. Tanrılar, onun çocukları, için kötülük planlıyorlardı.

53. Mummu onun boynunu kavradı...

54. Onu dizinin üstüne aldı ve öptü...

55. Onlar (Mummu ve Apsu) birlikte bir lanet planladılar,

56. Lanetleri büyük oğullarına, tanrılara tekrarladılar.

57. Tanrılar cevap verdi...

58. Feryat etmeye başladılar...

59. Anlayış [bağışlanmış], sağduyulu tanrı, yüce varlık,

60. Ea, her şeyi düşünen, onların [planını] ortaya çıkardı.

61. Planı sıfırladı (?), her şeyin yerine sabitledi.

62. Becerikli, çok güçlü ve kutsal bir efsun okudu.

[British Museum'daki tabletlerin 63-108 numaralı satırları eksiktir ya da tercüme edilemeyecek kadar kopuktur ve Berlin parçasının son 130 satırı fazlasıyla hasarlıdır. Metin parçaları Ea'nın Mummu ve Apsu'ye karşı savaş başlattığını göstermektedir. Ea, Apsu'nün uykuya dalmasına neden olacak bir efsun okur. Sonra Ea, acı çeken Mummu'nun eklemelerini gevşetir ancak Ea, Apsu'yü alt etmek için döndüğünde Mummu ona saldırarak kadar güçlüdür. Ea iki düşmanının da üstesinden gelmiş, Apsu'yü parçalara ayırmış ve zincirlemiştir. Apsu'nün parçalarından birinde bir tanrı doğdu. Ninevite teologlarına göre Ea, karısı, ismi bilinmeyen, tarafından baba oldu ve oğlu Marduk'tu ve Asur Şehri teologlarına göre Lakhmu karısı Lakhamu'dan çocuk sahibi oldu ve tek oğulları olan Anşar ya da Asur doğdu. Onu yetiştirmesi için bir bakıcı atandı ve babasının gurur duyduğu yakışıklı bir çocuk oldu. Dört kulağı, dört gözü vardır ve bir beyana göre iki kafası vardır ve Latin tanrı Janus'a benzemektedir.]

109. Bir takım oluşturdular ve Tiâmat'a yardım için savaşa çıktılar.

110. Oldukça öfkeliydiler, gece gündüz hiç durmadan entrikalar yaptılar.

111. Öfkeli ve hiddetli bir savaş açtılar.

112. Savaşı düzene koydular, düşmanların çılgınlıklarını²⁵ salıverdiler,

113. Ummu-Khubur,²⁶ her şeye şekil veren,

114. Emsalsiz bir silah yaptı, büyük yılanlar yavruladı,

115. Dişi keskin, saldırıda (?) acımasız

116. Onların vücutlarını kan yerine zehirle doldurdu,

117. Zalim, korkunç yılanlar, kargaşayla dizildiler,

118. Onları parıltıyla süsledi, onlara yüce bir biçim verdi,

119. Böylece onlara baktığında gördüğü korku ve tiksinti onu alt edebilirdi,

120. Böylece bedenleri şaha kalkabilir ve hiç kimse onların saldırılarına karşı koyamazdı,

121. Engereği, Yılanı ve tanrı Lakhamu'yu hazırladı,

122. Kasırğa, av köpeği, Akrep adam,

123. Güçlü rüzgâr fırtınası, balık adam, boynuzlu hayvan (Oğlak?)

124. Boşa sıklımayan ve savaştan kaçmayan bir silah²⁷ taşıdılar.

125. Tiâmat'ın en büyük emirleriydi, karşı koyamadılar,

126. Bu nedenle on bir [canavar] var etti,

127. Tanrılar arasında, ilk oğlu onun yandaşlarını topladı,

128. Şöyle ki, Kingu, onu teşvik etti ve diğerlerinin arasında onu en büyük yaptı,

129. Savaşta ordunun lider, bölüğün başı,

130. Sıkıca kavranmış silahı taşıyan, savaşta saldıran,

131. Savaşırken o silahın ustasıydı,

132. O tayin etti, onu düzene soktu [güzel kıyafetlerle]

133. [Dedi ki], Sana efsun okudum. Tanrıların birliğinde seni yücelttim.

134. Ben onun elini [metinde, oku “sen”] tüm tanrılarının yücelikleriyle doldurdum.

135. Sen yüceltildin, benim tek eşimsin,

136. Belki de Anunnaki senin şöhretini hepsinin üstüne taşır.

137. Ona KADERLER TABLETİ'ni verdi, onun göğsüne bağladı, [dedi ki],

138. Senin için, emrin yerine gelecek, ağzından ne çıkarsa gerçekleşecek.

139. Kingu yükselip gökyüzüne alındığında (tam olarak, tanrı Anutum)

140. Oğlu olan tanrılarının kaderlerini sabitledi,

141. Ağızlarını açtı, Ateş-tanrısını²⁸ söndürdü,

142. Savaşta görkemli ve en yüze olan, olağanüstü başarılar elde etti.

İKİNCİ TABLET

1. Tiâmat yarattığını sağlamlaştırdı.

2. Çocuğu olan tanrılarını kuşattı [iblis ordularıyla].

3. Tiâmat, Apsu'nün öcünü almak için kötülük yoğurdu.

4. O zaman... savaş arabasını hazırladı Ea ile görüşmeye gitti,

Yaratılış Serisi'nin İkinci Tableti'ndeki metinle Asurca yazılmış bir tablet parçası. [No. 40,559.]

5. Ea onun hikâyesine kulak verdi,
6. Çok sarsıldı ve üzüldü,
7. Günler geçti ve öfkesi kayboldu,
8. Yola çıktı, babası Anşar'ın evine doğru,
9. Onu var eden babası Anşar'ın huzuruna girdi,
10. Tiâmat'ın tasarlamış olduklarını tekrar etti,
11. Bizi doğuran, tüm bunları yapan Anne Tiâmat.
12. Öfke içinde ordusunu topladı,
13. Tüm tanrılar ona katıldı.

14. Onlar, yaratmış olduklarınızla birlikte onun yanında yürüdüler.

15. Bir ordu kurdular ve Tiâmat'a yardım etmek için savaşa çıktılar,

16. Oldukça öfkeliydi, gece gündüz hiç durmadan entrikalar yaptılar.

17. Öfkeli ve hiddetli bir savaş açtılar.

18. Savaşı düzene koydular, düşmanların çığlıklarını salıverdiler,

19. Ummu-Khubur,²⁹ her şeye şekil veren,

20. Emsalsiz bir silah yaptı, büyük yılanlar yavruladı,

21. Dişi keskin, saldırıda (?) acımasız

22. Onların vücutlarını kan yerine zehirle doldurdu,

23. Zalim, korkunç yılanlar, kargaşayla dizildiler,

24. Onları parıltıyla süsledi, onlara yüce bir biçim verdi,

25. Böylece onlara baktığında gördüğü korku ve tiksinti onu alt edebilirdi,

26. Böylece bedenleri şaha kalkabilir ve hiç kimse onların saldırılarına karşı koyamazdı,

27. Engereği, Yılanı ve tanrı Lakhamu'yu hazırladı,

28. Kasırğa, av köpeği, Akrep adam,

29. Güçlü rüzgâr fırtınası, Balık adam, Boynuzlu Hayvan

30. Boş sıkmayan ve savaştan kaçmayan bir silah taşıdılar.

31. Tiâmat'ın en büyük müttefiklerine karşı koyamadılar,

32. Bu nedenle on bir [canavar] var etti,

33. Tanrılar arasında, ilk oğlu onun yandaşlarını topladı,
34. Şöyle ki, Kingu, onu teşvik etti ve diğerlerinin arasında onu en büyük yaptı,
35. Savaşta ordunun lider, bölüğün başı,
36. Sıkıca kavranmış silahı taşıyan, savaşta saldıran,
37. Savaşırken o silahın ustasıydı,
38. O tayin etti, onu düzene soktu [güzel kıyafetlerle]
39. [Dedi ki], Sana efsun okudum. Tanrıların birliğinde seni yücelttim.
40. Ben onun elini [metinde, oku “sen”] tüm tanrıların yücelikleriyle doldurdum.
41. Sen yüceltildin, benim tek eşimsin,
42. Belki de Anunnaki senin şöhretini hepsinin üstüne taşır.
43. Ona KADERLER TABLETİ’ni verdi, onun göğsüne bağladı, [dedi ki]
44. “Senin için, emrin yerine gelecek, ağzından ne çıkarsa gerçekleşecek.”
45. Kingu yükselip gökyüzüne alındığında (tam olarak, tanrı Anutum)
46. Oğlu olan tanrıların kaderlerini sabitledi,
47. Ağızlarını açtı, Ateş-tanrısını söndürdü,
48. Savaşta görkemli ve en yüze olan, olağanüstü başarılar elde etti.
49. Anşar, Tiâmat’ın kuvvetle hareketlendirildiğini duyduğunda,
50. ... öfkesini gizledi
51. ... gönlü rahat değildi
[Satırlar 52-54 tercüme edilemeyecek kadar ufak parçalara ayrılmış.]
An’shar sonra Ea’yı işaret eder ve şöyle der:--
55. “Sen Mummu ve Apsu’yü öldürdün
56. “Ama Tiâmat, Kingu’yu yüceltti—onun karşısına çıkabilecek kişi nerede?
[Satırlar 57 ve 58 eksik; satırlar 59-71 kayıp.]

72. Anşar oğluna bir laf etti [Anu]:--

73. "... bu zor, benim askerim

74. "Kimin gücü yüceltilirse, onun saldırısına dayanılmaz,

75. "Git ve Tiâmat'ın huzuruna dur,

76. "Onun ruhu [sessiz], kalbi yumuşak.

77. "Ancak senin sözünü duymamalı,

78. "Ona bizim sözümüzü ilet belki böylelikle yatıştır."

79. [Anu] babası Anşar'ın emrini duydu.

80. Ona varan düz yola çıktı ve aceleci davrandı.

81. Anu yaklaştı, Tiâmat'ın planını anladı,

82. Ona karşı galip gelemedi, geri döndü.

Satır 83 ve 84 Anu'nun Anşar'a ifadesini içerir, tercüme edilemeyecek kadar ufak parçalar halindedir;

satır 85 okunur:

83. O (Anu) onu yapan babası Anşar'a gitti,

84. Onla konuştu [Tiâmat'la ilgili]

85. Beni solduran ellerini bana [uzattı]."

86. Anşar üzüldü, yere baktı,

87. Sarardı; Ea'ya doğru kaldırdı başını.

88. Anunnaki onların tüm ifadelerini topladı.

89. Onlar ağızlarını kapadılar, matem tuttular.

90. [Dediler ki], "Tiâmat'a saldırabilecek bir tanrı yok.

91. "Canını Tiâmat'ın varlığından sakınmayacak."

92. Tanrı Anşar, tanrıların babası, [konuştu] görkemli bir şekilde,

93. Göğsünü yükseltti, Anunnaki'yi işaret etti, [dedi ki]

94. "Onun eşsiz [gücü] bir intikamcı [olacak] [bizim] için

95. "... kavgada, Kahraman Marduk."

96. Ea kehanetlerde bulunduğu yere Marduk'u çağırdı,

97. Marduk geldi ve o gönlüne göre onu işaret etti,

98. [Dedi ki], "O Marduk, babanın tavsiyesini ve nasihatini duy,

99. "Sen gönlü ferahlatan bir oğulsun,

100. "Yaklaş ve Anşar'ın huzuruna gir,

101. "Burada dur [keyifle], o yukarı baktığında ölmüş olacak."³⁰

113. Tanrı [Marduk] babasının sözlerine çok sevindi,

114. İlerledi ve Anşar'ın önündeki yerini aldı.

115. Anşar ona baktı ve kalbi neşeyle doldu.

116. O (Anşar) (Marduk'un) dudaklarını öptü ve onun (Anşar'ın) korkusu geçti. [Sonra Marduk dedi ki]

117. "Baba, açılan ağzının kapatılmasına izin verme,"³¹

118. "Gideceğim, kalbindeki tüm yerleri fethedeceğim.

119. "Anşar, açılan ağzının kapanmasına izin verme,

120. "Gideceğim, kalbindeki tüm yerleri fethedeceğim."

[Anşar, Marduk'a söyler]

121. "Senin gitmene neden olan savaşı başlatan kim

122. "... Tiâmat, bir kadın, seni silahlarla kovalar.

123. "Sevindir bizim [kalplerimizi] ve bizi mutlu et.

124. "Sen yakında Tiâmat'ın boynunu ezeceksin,

125. "Sevindir bizim [kalplerimizi] ve bizi mutlu et.

126. "Sen yakında Tiâmat'ın boynunu ezeceksin.

127. "Oğlum, her şeyi anlayan kimse,

128. "Kutsal efsununla Tiâmat'a derin bir ölüm ver.

129. "Tüm efsunlarınla ona yaklaşmak için git.

130. "..."

131. Tanrı [Marduk] babasının sözlerine sevindi,

132. Kalbi neşeyle attı, babasını konuştu, [dedi ki],

133. "O tanrıların Efendisi, Yüce Tanrıların Amiri,

134. "Sizin intikamcınız olmalıyım

135. "Tiâmat'ı öldürecek ve size hayatınızı bağışlayacağım,

136. "Bir toplantı düzenleyin, benim pozisyonumu ilan edin ve yüceltin,

137. "Upshukkinaku'da birlikte arkadaşça oturun.

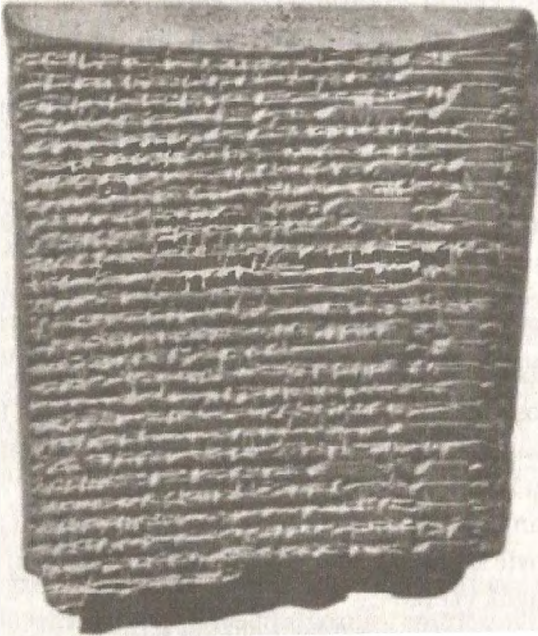
138. "Siz bunu yaparken ağzımdan çıkanların gerçekleşmesine izin verin.

139. "Yaptıklarımın kalıcı olmasına izin verin,

140. "Ağzımdan çıkan başarısız olmasın ya da boşa gitmesin."

ÜÇÜNCÜ TABLET

1. Anşar ağzını açtı, ve
2. Tanrı Gaga'ya (...), elçisine, konuştu [dedi ki],
3. "O Gaga, elçim, benim ciğerimi memnûn eden.
4. "Seni tanrılar Lakhmu ve Lakhmu'ya göndereceğim.
5. "Sen bilmeli ve anlamalısın [kalbimin niyetini]
6. "... senden önce getirildi
7. "... tüm tanrılar.
8. "Onları bir konsey yap, bir ziyafet ver
9. "Ekmek yesinler, sıcak susam şarabı içsinler.
10. "Marduk'u onların intikamcısı olarak tanısinlar.
11. "Git, Gaga, onların önüne çık.
12. "Şimdi sana söyleyeceklerimi onlara tekrarla [dedi ki],
13. "[Siz tanrılar], Anşar, senin oğlun beni görevlendirdi

Yaratılış Serisi'nin Üçüncü Tableti'ndeki metinle Asurca yazılmış
bir tablet parçası.[No. 93,017.]

14. "Kalbindeki niyeti benim bilmemi sağladı:--
15. "Bizi doğuran, tüm bunları yapan Anne Tiâmat.
16. "Öfke içinde ordusunu topladı,
17. "Tüm tanrılar ona katıldı.
18. "Onlar, yaratmış olduklarınızla birlikte onun yanında yürüdüler.
19. "Bir ordu kurdular ve Tiâmat'a yardım etmek için savaşa çıktılar,
20. "Oldukça öfkeliydiler, gece gündüz hiç durmadan entrikalar yaptılar.
21. "Öfkeli ve hiddetli bir savaş açtılar.
22. "Savaşı düzene koydular, düşmanların çığlıklarını salıverdiler,
23. "Ummu-Khubur, her şeye şekil veren,
24. "Emsalsiz bir silah yaptı, büyük yılanlar yavruladı,
25. "Dişi keskin, saldırıda (?) acımasız
26. "Onların vücutlarını kan yerine zehirle doldurdu,
27. "Zalim, korkunç yılanlar, kargaşayla dizildiler,
28. "Onları parıltıyla süsledi, onlara yüce bir biçim verdi,
29. "Böylece onlara baktığında gördüğü korku ve tiksinti onu alt edebilirdi,
30. "Böylece bedenleri şaha kalkabilir ve hiç kimse onların saldırılarına karşı koyamazdı,
31. "Engereği, Yılanı ve tanrı Lakhamu'yu hazırladı,
32. "Kasırğa, av köpeği, Akrep adam,
33. "Güçlü rüzgâr fırtınası, Balık adam, Boynuzlu Hayvan
34. "Boş sıklımayan ve savaştan kaçmayan bir silah taşıdılar.
35. "Tiâmat'ın en büyük müttefiklerine karşı koyamadılar,
36. "Bu nedenle on bir [canavar] var etti,
37. "Tanrılar arasında, ilk oğlu onun yandaşlarını topladı,
38. "Şöyle ki, Kingu, onu teşvik etti ve diğerlerinin arasında onu en büyük yaptı,
39. "Savaşta ordunun lider, bölüğün başı,
40. "Sıkıca kavranmış silahı taşıyan, savaşta saldıran,

41. "Savaşırken o silahın ustasıydı,
42. "O tayin etti, onu düzene soktu [güzel kıyafetlerle]
43. [Dedi ki], "Sana efsun okudum. Tanrılarının birliğinde seni yücelttim.
44. "Ben onun elini [senin] tüm tanrılarının yücelikleriyle doldurdum.
45. "Sen yüceltildin, benim tek eşimsin,
46. "Belki de Anunnaki senin şöhretini hepsinin üstüne taşır."
47. "Ona KADERLER TABLETİ'ni verdi, onun göğsüne bağladı, [dedi ki]:
48. "Senin için, emrin yerine gelecek, ağzından ne çıkarsa gerçekleşecek."
49. "Kingu yükselip gökyüzüne alındığında (tam olarak, tanrı Anutum)
50. "Oğlu olan tanrılarının kaderlerini sabitledi,
51. "Ağızlarını açtı, Ateş-tanrısını söndürdü,
52. "Savaşta görkemli ve en yüze olan, olağanüstü başarılar elde etti.
53. "Anu'yu gönderdim ancak onu yenemedi.
54. "Nudimmud (Ea) korktu ve geri döndü,
55. "Marduk, oğlun, tanrılarının elçisi, yola çıktı.
56. "Onun kalbi Tiâmat'a karşı atıyor.
57. "O ağzını açtı, bana konuştu [dedi ki]:
58. "Sizin intikamcınız olmalıyım
59. "Tiâmat'ı öldürecek ve size hayatınızı bağışlayacağım,
60. "Bir toplantı düzenleyin, benim pozisyonumu ilan edin ve beni yüceltin,
61. "Upshukkinaku'da birlikte arkadaşça oturun.
62. "Siz bunu yaparken ağzımdan çıkanların gerçekleşmesine izin verin.
63. "Yaptıklarımın kalıcı olmasına izin verin,
64. "Ağzımdan çıkan başarısız olmasın ya da boşa gitmesin."
65. "Bu nedenle seni acele ettiriyorum, emirlerini hemen yerine getir

66. "O gidip senin büyük düşmanınla karşılaşabilir."
67. Gaga ayrıldı ve hemen yola koyuldu.
68. Tanrı Lakhmu'ya, ana tanrıça Lakhamu'ya, babasının tanrıları, çok saygılı bir şekilde
69. Saygı gösterdi ve ayağının altındaki yeri öptü.
70. Boynunu eğdi, kalktı ve onlara konuştu [dedi ki]:
71. "[Siz tanrılar], Anşar, senin oğlun beni görevlendirdi
72. "Kalbindeki niyeti benim bilmemi sağladı:--
73. "Bizi doğuran, tüm bunları yapan Anne Tiâmat.
74. "Öfke içinde ordusunu topladı,
75. "Tüm tanrılar ona katıldı.
76. "Onlar, yaratmış olduklarınızla birlikte onun yanında yürüdüler.
77. "Bir ordu kurdular ve Tiâmat'a yardım etmek için savaşa çıktılar,
78. "Oldukça öfkeliydiler, gece gündüz hiç durmadan entrikalar yaptılar.
79. "Öfkeli ve hiddetli bir savaş açtılar.
80. "Savaşı düzene koydular, düşmanların çığlıklarını salıverdiler,
81. "Ummu-Khubur, her şeye şekil veren,
82. "Emsalsiz bir silah yaptı, büyük yılanlar yavruladı,
83. "Dişi keskin, saldırıda (?) acımasız
84. "Onların vücutlarını kan yerine zehirle doldurdu,
85. "Zalim, korkunç yılanlar, kargaşayla dizildiler,
86. "Onları parıltıyla süsledi, onlara yüce bir biçim verdi,
87. "Böylece onlara baktığında gördüğü korku ve tiksinti onu alt edebilirdi,
88. "Böylece bedenleri şaha kalkabilir ve hiç kimse onların saldırılarına karşı koyamazdı,
89. "Engereği, Yılanı ve tanrı Lakhamu'yu hazırladı,
90. "Kasırğa, av köpeği, Akrep adam,
91. "Güçlü rüzgâr fırtınası, Balık adam, Boynuzlu Hayvan
92. "Boş sıkımayan ve savaştan kaçmayan bir silah taşıdılar.

93. "Tiâmat'ın en büyük müttefiklerine karşı koyamadılar,
94. "Bu nedenle on bir [canavar] var etti,
95. "Tanrılar arasında, ilk oğlu onun yandaşlarını topladı,
96. "Şöyle ki, Kingu, onu teşvik etti ve diğerlerinin arasında onu en büyük yaptı,
97. "Savaşta ordunun lider, bölüğün başı,
98. "Sıkıca kavranmış silahı taşıyan, savaşta saldıran,
99. "Savaşırken o silahın ustasıydı,
100. "O tayin etti, onu düzene soktu [güzel kıyafetlerle]
101. [Dedi ki], "Sana efsun okudum. Tanrıların birliğinde seni yücelttim.
102. "Ben onun elini [senin] tüm tanrılarının yücelikleriyle doldurdum.
103. "Sen yüceltildin, benim tek eşimsin,
104. "Belki de Anunnaki senin şöhretini hepsinin üstüne taşır."
105. "Ona KADERLER TABLETİ'ni verdi, onun göğsüne bağladı, [dedi ki]:
106. "Senin için, emrin yerine gelecek, ağzından ne çıkarsa gerçekleşecek."
107. "Kingu yükselip gökyüzüne alındığında (tam olarak, tanrı Anutum)
108. "Oğlu olan tanrılarının kaderlerini sabitledi,
109. "Ağızlarını açtı, Ateş-tanrısını söndürdü,
110. "Savaşta görkemli ve en yüze olan, olağanüstü başarılar elde etti.
111. "Tanrı Anu'yu gönderdim ancak onu yenemedi.
112. "Nudimmud (Ea) korktu ve geri döndü,
113. "Marduk, oğlun, tanrılarının elçisi, yola çıktı.
114. "Onun kalbi Tiâmat'a karşı atıyor.
115. "O ağzını açtı, bana konuştu [dedi ki]:
116. "Sizin intikamcınız olmalıyım
117. "Tiâmat'ı öldürecek ve size hayatınızı bağışlayacağım,
118. "Bir toplantı (konsey) düzenleyin, benim pozisyonumu ilan edin ve yüceltin,

119. “Upshukkinaku’da birlikte arkadaşça oturun.

120. “Siz bunu yaparken ağzımdan çıkanların gerçekleşmesine izin verin.

121. “Yaptıklarımın kalıcı olmasına izin verin,

122. “Ağzımdan çıkan başarısız olmasın ya da boşa gitmesin.”

123. “Bu nedenle seni acele ettiriyorum, emirlerini hemen yerine getir,

124. “O gidip senin büyük düşmanınla karşılaşabilir.”

125. Tanrılar Lakhmu ve Lakhamu bunu duydu, seslice fer-yat ettiler,

126. Tüm Igigi tanrıları üzgünce ağladı [dediler ki]:

127. “Kim [bizim] düşmanımız [tanrılar] gönderilene dek [cennete]?

128. “Biz Tiâmat’ın işini anlayamayız.”

129. Bir araya geldiler, gittiler,

130. Tüm büyük tanrılar, emri yerine getirdi.

131. İçeri girdiler, yerlerini aldılar [mahkemede] Anşar’ın önünde.

132. Erkek kardeş [tanrı] erkek kardeşini [tanrı] öptü [ilahi] konseyde,

133. Toplandılar, ziyafete oturdular,

134. Ekmek yediler, [susam şarabı] ısıttılar,

135. Tatlı içeceğin lezzeti karıştırdı onların ...

136. Sarhoş olana kadar içtiler, vücutları taşana kadar doldu

137. [İçkinin] ağırlığına dayanamadılar, ciğerleri (ruhları) yükseldi,

138. Marduk’un intikamcıları olması emrini kabul ettiler.

DÖRDÜNCÜ TABLET

1. Ona heybetli bir kubbe kurdular,
2. O (Marduk) babasının huzurundaki kraliyet koltuğuna oturdu [babası ona dedi ki]:
3. "Sen tanrılar arasındaki mükemmelliğinden dolayı onurlusun.
4. "Senin pozisyonun emsalsiz, ağzından çıkan kelimeler Anum olacak (gökyüzü gibi sabitlenecek).
5. "Sen tanrılar arasındaki mükemmelliğinden dolayı eşsizsin
6. "Senin pozisyonun emsalsiz, ağzından çıkan kelimeler Anum olacak (gökyüzü gibi sabitlenecek).
7. "Bugünden itibaren emirlerin feshedilemeyecek.
8. "Gök yüzüne yükseltme ve yeryüzüne indirme gücü senin elinde,
9. "Ağzından çıkan gerçekleşecek, kelimelerinin karşılığı boş olmayacak.
10. "Tanrılardan hiçbiri senin sınırını aşmayacak,
11. "İbadet, tanrıların ibadethanelerinin amacı,
12. "[Ona] ne zaman ihtiyaçları olursa senin ibadethanene gelecekler,
13. "Tanrı Marduk, sen bizim intikamcımızsın.
14. "Sana tüm evrenin hâkimiyetini verdik,
15. "Konseye oturacaksın, sözlerin yüceltilecek
16. "Senin silahın asla [ellerinden] düşmeyecek, o senin düşmanının kafasını kıracak.
17. "Tanrı, sana güven veren senin uğruna canını bağışlar
18. "Ve kötülük düşünen tanrı seni ruhundan atar."
19. Sonra bir pelerin (tam olarak, bir pelerin) onların ortasına bastırılır,
20. İlk doğanları tanrı Marduk'u işaret ederler [derler ki]:
21. "Sen, Tanrı, tanrılar arasında önde gelen pozisyonunu sürdüreceksin.

22. "Emirler savuracaksın³² ve güçleneceksin,³³ ve bu olacak.
23. "Tek kelime edeceksin ve pelerin yok olacak,
24. "İkinci kez konuşacaksın ve pelerin zarar görmeden geri dönecek."
25. Marduk konuştu ve pelerin yok oldu,
26. İkinci kez konuştu ve pelerin tekrar ortaya çıktı.
27. Onun babaları olan tanrılar ağzından çıkanın gerçekleştiğini gördüğünde
28. Sevindiler ve taptılar [ona, dediler ki], "Marduk Kral'dır."
29. Ona asa, taht ve kraliyet simgesi verdiler(?)³⁴
30. Ona emsalsiz bir silah, düşman yıkıcısı verdiler [dediler ki]
31. "Git, Tiâmat'ın hayatına son ver.
32. "Rüzgârın onun kanını derinlere [yer altına] taşımasına izin ver."
33. Tanrılar, onun babaları, tanrı Bel'in emrine uydu
34. Onu huzura ve sevgiye giden yola çıkardılar.
35. O yayını [onun] kuşandı, silahını hazırladı [ayakta],
36. Mızrağını çıkardı, taktı [karnına],
37. Sopasını kaldırdı, sağ eliyle kavradı.
38. Yayını ve okluğu yanına astı.³⁵
39. Önüne şimşegi kattı.
40. Vücudu alevlerle doldu.
41. Tiâmat'ı yakalamak için bir ağ yaptı.
42. Hiçbir parçasının kaçmaması için yerlerini almak üzere dört rüzgâr yaptı.
43. Güney Rüzgârı, Kuzey Rüzgârı, Doğu Rüzgârı, Batı Rüzgârı.
44. Ağı yanına yakın tuttu, babası Anu'nun hediyesi,
45. "Pis" rüzgâr, fırtına, kavrucu patlama yarattı,
46. "Pis" rüzgâr, "yedinin" rüzgârı, tayfun, emsalsiz rüzgâr
47. Yarattığı yedi rüzgârı gönderdi,
48. Tiâmat'ın iç kısımlarını karıştırmak için; onun ordusunu takip ettiler.
49. Tanrı rüzgâr fırtınasını yükseltti, eşsiz silahını.

Yaratılış Serisi'nin Dördüncü Tableti'ndeki metinle Babilce yazılmış bir tablet parçası.[No. 93,016.]

50. Savaş arabasına, emsalsiz ve korkunç fırtınasına bindi.³⁶
51. Onu donatmıştı, dört at bağlamıştı,
52. Yeri tirmalayan, yerinde duramayan, köpüren [sabırsız]
uçmaya,
53. ... dişlerinin [kokuşu], pis kokuyu bastırıyordu

Yaratılış Serisi'nin Dördüncü Tableti'ndeki metinle Asurca yazılmış bir tablet parçası.[K. 3437.]

54. Onlar [ısıрма] konusunda yeteneklilerdi, ayaklarının altında çiğnemeye eğitilmişlerdi.

[Satırlar 55-57 tercüme edilemeyecek kadar parçalar hâlinde; Marduk'un teçhizatlarını tanımlamaya devam etmektedirler.]

58. Onun aydınlığı açığa çıktı, başı taçlandırılmıştı [o sebeple].

59. Yola koyuldu, aceleyle yolcuğa başladı.

60. Yüzünü Tiâmat'ın yerine döndü, o ki...

61. Dudaklarında... dizginledi

62. ... Onun eli kavradı.

63. O esnada tanrılar sabit bir nazarla ona bakıyordu,

64. Tanrılar, babaları, ona baktı, ona baktılar.

65. Tanrı yaklaştı, Tiâmat'ın ortasına baktı,

66. Kingu'nun, onun kocasının, planını anladı.

67. Marduk baktı, Kingu'nun yürüyüşü sendeledi,

68. İradesi yıkılmıştı, hareketi felce uğramıştı.

69. Onun yanında yürüyen tanrılar, onun yardımcıları

70. Gördüler şeflerinin [yıkılışını] ve görüş alanları bulandı.

71. Tiâmat [çığlık attı ancak] başını çevirmedi.

72. Dudağında [isyankâr sözcüklerle] inadını sürdürdü

73. [Dedi ki] "... sen tanrıların Efendisi olarak geldin, [gerçekten],

74. "Onların olması gereken yere seni tayin ettiler."

75. Tanrı rüzgâr fırtınasını yükseltti, emsalsiz silahını

76. Öfkeli olan (?), Tiâmat'a [karşı], gönderdi, [dedi ki]:

77. "[sen kendini] emsalsiz yaptın, yükseğe çıkarıldın,

78. "Senin kalbin [yukarı yükseldi] savaşı çağırmaq için

79. "... onların babaları ...

80. "...

81. "[Sen Kingu'yu [senin] kocan olması için yücelttin,

82. "[Sen onun] Anu'nun niteliklerini devralmasını sağladın

83. "... kötülük planladın.

84. "Tanrılara [karşı], babalarım, kötülük yaptın.

85. "Şimdi ordunun kendilerini kuşatmasına izin ver silah-
larını alsınlar.

86. "Kalk! Sen ve ben, savaşacağız!"

87. Bunları duyan Tiâmat

88. Çılgına döndü, akli başından gitti,

89. Tiâmat tekrar tekrar acı çılgınlık attı.

90. Bu sözler üzerine ayağa kalkıp ikiye ayrıldı,

91. Bir efsun okudu, büyüsunü telaffuz etti.

92. Savaş tanrıları silahlarına davrandı.³⁷

93. Tiâmat ve Marduk, tanrıların temsilcileri, kendilerini
canlandırdılar,

94. Birbirleriyle savaşmak için ilerlediler, savaşa yaklaştılar.

95. Tanrı ağını attı ve onu çevreledi,

96. Ardına aldığı pis rüzgârı onun yüzüne savurdu.

97. Tiâmat ağzını büyükçe açtı,

98. Marduk pis rüzgârın [onun] içine girmesini sağladı, onu
dudakları kapanırken.

99. Öfkeli rüzgârlar onun karnını doldurdu,

100. Kalbi tutuldu, ağzını genişçe açtı [soluyarak].

101. Marduk mızrağı aldı, karnını ayırdı,

102. İç kısımlarını açtı, [onun] kalbini deldi,

103. Onu etkisiz hâle getirdi, hayatına son verdi.

104. Gövdesini yere serdi, onun üstüne çıktı,

105. Marduk şef Tiâmat'ı öldürdükten sonra

106. Ordusu dağıldı, askerleri kaçtı,

107. Ve tanrılar, onun müttefikleri, yanında yürüyenler,

108. Dehşetle titrediler ve bıraktılar ve kaçtılar

109. Hayatlarını kurtarmak için firar ettiler.

110. Ancak kendilerini belada buldular, kaçamadılar,

111. Marduk onları bağladı, silahlarını parçaladı.

112. Ağa takıldılar ve tuzağa düştüler,

113. ... dünya [onların] keder çılgınlıklarıyla doldu.

114. Onlar [Marduk'un] cezasına çarptırıldılar, sabitçe ka-
patıldılar,

115. Ve Tiâmat'ın kötülüklerle doldurduğu On bir Yaratığın [üzerinde],

116. İblisler topluluğu ona doğru yürüdü ...

117. O zincirleri savurdu, o ... onların tarafına.

118. Onları ve onların direncini ayaklarının altında ezdi.

119. Onların üstü olan tanrı Kingu'yu

120. Ezdi, ona saygı gösterdi [değersizce] tanrı Dugga gibi, (ölü bir tanrı gibi?).

121. Marduk ondan, asla onun olmaması gereken, KADERLER TABLETİNİ aldı,

122. Onu mühürle³⁸ mühürledi ve göğsüne bağladı

123. Düşmanlarını ezip yendikten sonra,

124. Kibirli düşmanını ayağının altında toz etti.

125. Düşman üzerinde tamamen Anşar'ın galibiyetini kurdu,

126. Cesur Marduk, Nudimmud'un (Ea) amacına ulaştı³⁹

127. Esir ettiği tanrılara sıkı kurallar koydu.

128. Öldürdüğü Tiâmat'a döndü,

129. Tanrı [Marduk], Tiâmat'ın cesedine çıktı,

130. Amansız sopasıyla kafatasına vurdu.

131. Kanının kanallarını (arterlerini) yarıp açtı.

132. Kuzey Rüzgârının onu yer altında bir yere taşımasını sağladı.

133. Babaları (tanrılar) izlediler, sevindiler, mutlu oldular.

134. Ona zafer ve barış bağışlarında bulundular,

135. Tanrı [Marduk] durdu, Tiâmat'ın cesedini inceledi.

136. Derisini saçından [oradan] ayırdı⁴⁰, fettan bir şekilde çalıştı.

137. Tiâmat'ı yassı (?) balık gibi yarıp açtı iki parçaya [ayırdı],

138. Bir yarısını kaldırdı ve onunla gökyüzünü gölgeledi,

139. Sürgüyü çekti, bir muhafız gönderdi,

140. Onun suyunun kaçmasına engel olmalarını emretti.

141. Gökyüzünü çaprazladı, bundan hareketle bölgeleri düştü.

142. Derinliğin (Apsu) karşısındaki, Nudimmud'un meskenine (Ea) yola çıktı,

143. Tanrı Marduk, derinliğin ebatlarını ölçtü,
144. E-Sharra'yı kurdu, onun üzerinde bir yer,
145. Mesken E-Sharra'yı gökyüzü olması için yarattı.
146. Tanrılar Anu, Bel ve Ea'yı [kendi] şehirlerine yerleştirdi.

BEŞİNCİ TABLET

1. Büyük tanrılar için istasyonlar tayin etti,
2. Gökyüzüne onların benzerinde Zodyak Yıldızları kurdu.
3. Yılı sabitledi, bundan hareketle sınırları belirledi.
4. Her birine üç yıldız düşecek şekilde on iki ay yaptı.
5. Yılın günlerine göre o ... ayarlar.
6. Nibir İstasyonu'nu (Jupiter) kurdu, onların sınırlarını belirlemek için,
7. Ne sınırlar aşılabacak ne eksiklik yaşanacak.
8. O sebeple Bel ve Ea'nın istasyonunu kurdu.
9. Her iki tarafın sığınaklarının altına büyük kapılar açtı.
10. Sağa ve sola güçlü koridorlar koydu.
11. İlâhi kümbette (?) zirveyi sabitledi
12. Tanrı Nannar'a (Ay tanrı) aydınlığını verdi ve geceyi onun bakımına atadı.
13. Gecenin yönetimine onu atadı, günü belirmek adına
14. Aylık sürede, sorunsuzca, onu zirveye oturttu (çark) [dedi ki]:
15. "Ayın başlangıcında sen yerden yükselirken,
16. "[Ayın] altı gününün sınırlamasını tasarlamak için [senin] boynuzlarını yap
17. "Yedinci gün kendini taç gibi yap.
18. "On dördüncü gün...

[Satırlar 19-26 Marduk'un Ay-tanrısına talimatlarından bahsetmektedir, ancak tercüme edilemeyecek kadar parçalar hâlinedir. Satır 26'dan sonra metinde 40 satırlık bir boşluk vardır; satırlar 66-74 tercüme edilemeyecek kadar parçalar hâlin-

dedir, ancak görünüşe bakılırsa Yaratılışın ileriki aşamalarını tanımlamaktadırlar.]

75. Tanrılar, onun (Marduk'un) babaları, yaptığı ağa baktılar,
76. Yayın nasıl kurnazca yapıldığını gözlemlediler,
77. Onun yapmış olduğu işi övdüler.

78. [Sonra] tanrı Anu tanrılar topluluğu içinde kaldırdı [yayı],

79. Yayı öptü [dedi ki]: "O ..."

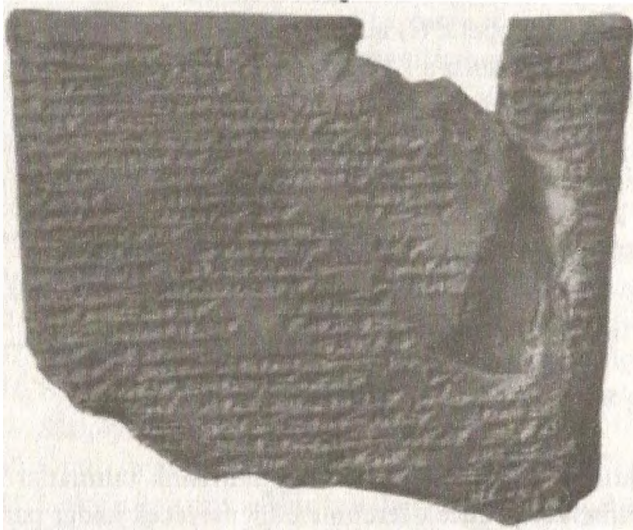
80. O yayların [isimlerini] sıradaki gibi ilan etti:--

81. "Gerçekten, ilki Uzun Odun, ikincisi ...

82. "Üçüncüsü 'Gökyüzündeki yay yıldızı' ..."

83. Onun için bir istasyon sabitledi ...

[Bu tabletten geriye kalan 57 satırdan sadece 17'sine ait parçalar saklanmıştır ve bunlardan anlamlı bir metin ortaya çıkmamaktadır.]

Yaratılış Serisi'nin Beşinci Tableti'ndeki metinle Asurca yazılmış bir tablet parçası.[K. 3567.]

ALTINCI TABLET

1. Tanrıların sözlerini duyması üzerine, Marduk'un kalbi onu zanaat eserleri yapmaya itti.

2. Ağzını açtı, Ea'ya kalbindeki planı anlattı, ona öğüt verdi, [dedi ki]:

3. "Kanı katılaştıracığım, kemiği yapacağım.

4. "İnsan yaratacağım, 'İnsan' onun adı [olabilir].

5. "İnsan yaratacağım 'İnsan.'

6. "Tanrıların hizmeti sağlanmalı, ve onları (tanrıları) serbest bırakacağım.

7. "Tanrıların yollarını ikiye katlayacağım ve [onları] süsleyeceğim.

8. "Onlar [şimdi] bir yerde toplandılar, ancak ikiye ayrılacaklar."⁴¹

9. Ea cevap verdi ve ona bir kelimayı etti

10. Tanrıları teselli etmek için⁴² ona bir teselli tekrarladı [dedi ki]:

11. "Bir erkek kardeşi [onların sayılarının tanrısı] ver, onun tahribatından insan oğlu yaratılabilir.

12. "Büyük tanrıları bir araya getir, bu [seçileni] onların (diğer tanrıların) ikna olması için ver."

13. Marduk büyük tanrıları topladı, [yaklaştı] merhametle, bir emre uydu,

14. Ağzını açtı, tanrıları işaret etti; Kral, Anunnaki'ya konuştu [dedi ki]:

15. "Gerçekten, önceden sana söylediği gerçektir.

16. "[Ayrıca şimdi de] doğru söylüyorum. [Orada bazıları vardı] bana karşı."⁴³

17. "Kavgayı çıkaran kimdi,

18. "Tiâmat'ın ayaklanmasına ve benimle savaşa girmesine kim neden oldu?

19. "Kavgayı çıkaranın verilmesine [kurban olarak] izin ver,

20. "Onun günahını kovmak için yıkım hareketine neden olacağım."

21. Büyük tanrılar, Igigi, ona cevap verdi,
22. Yeryüzü ve gökyüzü tanrılarının efendisi, tanrıların Prensi, onların Efendisi [onlar dedi ki]:
23. "[O] Kingu'ydu kavgayı çıkaran,
24. "Tiâmat'ı [senle] savaşa girmesi için ayaklandıran."
25. Onu zincirlere vurdular Ea'nın önüne [getirdiler], onu cezalandırdılar, kanını akıttılar,
26. Onun kanından (Ea) tanrıların hizmeti için insanoğlunu yarattı ve tanrıları serbest bıraktı.
27. Ea insanı yarattıktan sonra o... ona hizmet etti.
28. Bu iş [için], onu mutlu etmeyen, insan seçildi: Marduk
29. Marduk, tanrıların Kralı, böldü (...) Anunnaki'yi yukarı koydu.
30. An'ya [onun] kalbini koruma görevi verdi, bir muhafız gibi.
31. Yeryüzündeki yolları iki katına çıkarı [ve gökyüzündeki?]
32. Emirlerle ...
33. Anunnaki ...
34. Anunnaki ...
35. Marduk'a konuştular, onların tanrısına, [dediler ki]:
36. "Sen Ay-tanrı⁴⁴ (Nannaru), bizim ihtişamımızı yaratan,
37. "Sana ne fayda verdik?
38. "Gel, bir tapınak yapmamıza izin ver, ismi şanlı olan;
39. "Gel geceleyin, bizim bayram zamanımız, orada rahatımıza bakmamıza izin ver,
40. "Gel, kadro düzenleyecek ...
41. "[Oraya] varınca orada rahat edeceğiz."
42. Marduk'un bunları duyması üzerine (...)
43. Yüzünün özellikleri gün gibi müthiş bir şekilde [parladı].
44. [O dedi ki],⁴⁵ "Gibi... istediğiniz yapı Babil'e
45. "Yapacağım (...) bir şehir, olağanüstü bir tapınak yapacağım."
46. Anunnaki [tuğla yapmak için] kalıp çalıştı, onların tuğlaları (...)

47. İkinci yılda bir tepe kadar yükselmişti [tapınak] ve E-Sagila'nın zirvesi [semavi] Okyanus'a ulaştı.

48. Ziggurat'ı yaptılar⁴⁶ semavi okyanusa [ulaşmak için]; Marduk'a, Enlil, Ea [tapınaklar] atadılar,

49. O (ziggurat) görkemli bir şekilde önlerinde duruyordu: en altında ve [en üstünde] iki boynuzunu gözlemlediler.⁴⁷

50. Anunnaki, E-Sagila'nın yapımını bitirdikten ve onların tapınaklarını tamamladıktan sonra,

51. Bir araya toplandılar (...) Okyanusun (Apsu). BAR-MAH'da, yaptıkları mesken,

52. O (Marduk) babalarını, tanrıları yerlerine yerleştirdi... [dedi ki]: "Bu Babil sizin meskeniniz olacak.

53. "Hiçbir güç bu meskeni [yıkamayacak], büyük tanrılar burada ikamet edecek.

[Satır 53'ten sonra metne ait çoğu satırın orta kısımları silinmiştir ancak kalan metinlere göre tanrıların E-Sagila tapınağının kutsama yemeğine katıldıkları açıktır ve sonrasında emirlere uymaya devam ettikleri. Sonra Marduk, Kader'in Yedi Tanrısına, Enlil'e ve Anu'ya mevki tahsis etmiş ve sonra Tiâ-mat'a karşı savaşında kullandığı meşhur yayını E-Sagila'ya saklamıştır. Metin tekrar birleştğinde tanrıları Marduk'a bir övgü ilahisi okurken buluruz.]

94. "Her olursa... bu tanrılar ve tanrıçalar katlanacak (?)

95. "Onlar asla unutmayacak, onlar tanrıya yapışacak(?)

96. "... aydınlık yapacaklar, tapınaklar yapacaklar.

97. "Gerçekten, Kara kafalı (ile ilgili) karar tanrıya [ait]

98. "... çağırdıkları tüm isimlerimiz, o (Marduk) en kutsal olan (elli)

99. "... onun adını ilan ettiler ve saygı duyular (?).

100. "Onun ... fazlaca aydınlık, onun eseri ...

101. "Marduk, onun babası Anu doğuşundan [onun adını] ilan etti,

102. "Onun kapısına günü kim getirdi ... onun gidişi,
103. "Rüzgâr fırtınasının sınırlandırılmasına yardım eden
104. "Sıkıntıda babalarına, tanrılarına yetişen.
105. "Gerçekten, tanrılar onun oğulluğunu ilan etti.
106. "Onun aydınlık ışığında sonsuza dek yürümelerine izin ver.
107. "Yarattıkları insanlar, yaratılan şeyler onun parmaklarıyla şekillendi
108. "Tanrıların hizmetine koydu ve tanrılarını serbest bıraktı
109. "...
110. "... ona baktılar,
111. "[O] ileri görüşlü (Marduk) tanrıdır, hakikaten ...
112. "Anunnaki'nin kalplerini memnun eden, onları ...
113. "Tanrı Marduk (...) gerçekten, bu ülkenin güven simgesidir...
114. "İnsanların onları övmesine izin ver ...
115. " 'Korunan Kalplerin Kralı,' (?) , ortaya çıktı ve Yılanı [kuşattı]...
116. "Gönlü geniş, [onun] beli eşsiz.
117. "Yeryüzü ve gökyüzü tanrılarının Kralı, ismini topluluğumuzun ilan ettiği,
118. "Onun ağzından çıkanı yerine getireceğiz (?). Babaları, tanrılar üzerine,
119. "Evet, [üzerine] yeryüzü ve gökyüzü tanrıları, hepsi,
120. "Onun krallığını [yücelteceğiz].
121. "[Biz] geceleyin yeryüzü ve gökyüzü tanrılarının Kralı'na bakacağız tüm tanrılarının yerleri karardığında (kelime olarak üzüntü).
122. "O dar zamanda bize yeryüzünde ve gökyüzünde meskenler yaptı,
123. "O, Igigi ve Anunnaki'ye istasyonlar tahsis etti.
124. "Tanrılar onun ismiyle yüceldi; o, onların ibadethanelerini yönetebilir.
125. "ASAR-LU-DUG, babası Anu'nun ona verdiği isimdir.

126. “Gerçekten, o tanrılar ışıdır, eşsiz (...)

127. “Kim ... gökyüzü ve yeryüzünün tüm parçaları

128. “Eşsiz bir savaşla sıkıntı zamanında meskenlerimizi korudu.

129. “ASAR-LU-DUG, (insana) can veren tanrı, tanrıyı ... onu ikinci yerde an

130. “[Ve] oluşturulan tanrılar, onun yarattıkları [onlar] onun yavrusuydu.

131. “O, kutsal ağzıyla tüm tanrılara hayat veren Efendi.”

[Satırlar 132-139 tercüme edilemeyecek kadar parçalar hâ-lindedir, ancak kalan metinlerden Lakhmu ve Lakhamu’nun, Anşar’ın Marduk’un ismini ilan ettikleri açıktır. Metin tekrar birleştğinde Marduk tanrıları işaret etmektedir.]

140. Up-shukkinaku’da⁴⁸ onlar için konseylerini tayin etti.

141. [Onlar dedi ki]: “[Bizim] oğlumuz, Kahraman, bizim İntikamcımız,

142. “Konuşmamızla ismi yücelteceğiz.”

143. Oturdular ve konseylerinde onun rütbesini ilan ettiler.

144. Her biri ibadethanede onun ismini telaffuz etti.

YEDİNCİ TABLET

1. O ASARI, tarlaları bahşeden, ekim zamanını tayin eden,

2. Tahıl ve lifli gıdaları yapan, türemeleri için yeşillik yaratan.

3. O ASARU-ALIM-konseyde-kamarada önemli olan, na-sihatte bereketli olan,

4. Tanrılar ın saygılı ibadet (?) gösterdikleri ...

5. O ASARU-ALIM-NUNA—onu yapan Baba’nın tapılası aydınlığı,

6. Anu, Bel, [ve Ea’nın] yönünü doğrultan.⁴⁹

7. O, onların patronu sabitleyen [onların] ...

8. İçkisi bereket olan, yola çıkan ...

9. O TUTU—yeni hayatın yaratıcısı,
10. Onları tatmin [ya da memnun] eden isteklerini tedarik eden,
11. [Tutu] bir efsun okusun, tanrılar ölsün;
12. [Tanrılar] ona saldırısın (Tutu) öfkeyle, o onlara karşı başarıyla dirensin;
13. Tanrılar konseyindeki yüksek tahtında yükselsin....
14. Tanrılardan hiçbiri ona benzemez.
15. O tanrı TUTU, tanrı ZI-UKKINA olan, tanrılarının ev sahiplerinin hayatı,
16. Tanrılar için parlak gökyüzünü kuran,
17. Onların yollarını kurdu, [rotalarını] sabitledi.
18. Onun başarıları insanlar arasında asla unutulmayacak.
19. O tanrı TUTU, ZI-AZAG olan, ona verdikleri üçüncü isim-tutan (sahip) kutsallığı,
20. İyi rüzgârın tanrısı, tapmanın ve zarafetin efendisi,
21. Bolluğun bereketin yaratıcısı, çokluğun kurucusu,
22. Azı çoğa çeviren.
23. Öfkeli anlarda onun olumlu esintisini hissederiz.
24. Onlar (tanrılar) ilan etsin, yüceltsin, övgülerini söylesin.
25. O TUTU, dördüncü sırada tanrı AGA-AZAG olan (...) insanı sevindir.
26. Kutsal efsunun efendisi, ölüyü diriltin,
27. Esir tanrılara merhamet eden.
28. Düşman tanrılarının üstündeki bağları perçinler.
29. Onlara karşı merhamet içinde insanlığı yarattı,
30. Gücü hayat vermeye yeten merhamet sahibi.
31. Onun sözleri sonsuza dek devam edecek, asla unutulmayacak,
32. Kara kafaların⁵⁰ ağzında, onun ellerinin yarattığı.
33. O Tanrı TUTU, beşinci sırada tanrı MU-AZAG olan—onların ağızları [ona] kutsal bir efsun okusun,
34. Kendi efsunuyla tüm kötülükleri yerle bir eden.
35. O tanrı SHAZU, tanrılarının akıllı kalbi, karnın iç kısımlarını araştıran,

36. Kötülük çalışanının yanından kaçmasına izin vermeyen,
37. Tanrılar birliğinin kurucusu ... onların kalpleri.
38. İtaatsizliği azaltan ...

[Satırlar 39-106 eksiktir. Kopya parçalardan elde edilen dağınık satırların yerleri kesin değildir; hiçbir şekilde anlam bütünlüğü oluşturmamaktadırlar.]

107. Gerçekten, onların başlangıcını ve bitişini elinde tutandır,⁵¹ gerçekten...

108. Dedi ki, "O dinlenmeden Tiâmat'ın ortasına girdi;

109. "Onun ismi 'Nibiru' olacak, ortayı kesen.

110. "O gökyüzündeki yıldızların rotasını belirleyecek,

111. "O koyunlar gibi tanrılar birliğiyle birlikte yürüyecek.

112. "O, Tiâmat'ı esir alacak, onun hazinesini (hayatını) bölcek, onun karnını deşecek."⁵²

113. Bir zaman aşımından sonra gelen insanlar arasında,

114. [Bu kelimelerin] kesilmeden duyulmasına izin ver, onlar sonsuzluğa hükmedebilir,

115. Çünkü o [ilahi] yerleri yaptı ve durağana [toprağa] şekil verdi.

116. Baba Bel onun adını ilan etti, "Yeryüzünün Efendisi."

117. Tüm Igigi ismi tekrarladı.

118. Ea bunu duydu ve sevindi,

119. Dedi ki, "O ismiyle babasını sevindiren

120. "Benim gibi olacak; onun adı Ea olacak.

121. "Benim ayınının tüm sihirli faydalarını düzenleyecek

122. "Benim talimatlarımı etkili kılacak."

123. "Elli kez" büyük tanrılarının isimleriyle,

124. İsimleri elli kez ilan edildi, onun gidişini yücelttiler.

Yaratılış Serisi'nin Yedinci Tableti'ndeki metinle Asurca yazılmış
bir tablet parçası.[K. 8522.]

BİTİŞ

125. İlk gelen onları alsın ve tekrarlasın;

126. İnsana akıl ver ve bunların üstüne düşünüp öğrensin;

127. Baba bunları anlaması için oğluna tekrar edecek.

128. Onların (isimlerin) çobanların ve celeplerin kulaklarını açmasına izin ver.⁵³

129. [İnsan] Marduk'tan yararlansın, Tanrıların Efendisinden,

130. Toprakları bereketlenir ve güven içinde oturur.

131. Onun kelâmı doğrudur, emri değiştirilemez.

132. Onun ağzından çıkıp olanları başka hiçbir tanrı yerine getiremez.

133. Onlar (tanrılar) onu aşağılar, o arkasına dönmez [uçuşta],

134. Hiçbir tanrı onun öfkesinin şiddetine katlanamaz.

135. Onun kalbi geniştir, onun merhameti harikadır.

136. Günah ve kötülük onun önünde ...

137. İlk gelen onun önünde aşağılanmadan şikayet eder.

[Satırlar 138-142 tercüme edilemeyecek kadar dağınıktır.]

Notlar

1. İngiliz Müzesi'nde, Yedi Yaratılış Tableti'nin Neo-Babylonian kopyalarına ait çeşitli parçalar vardır ve şu an yerleri belirsizdir. Bunlardan biri (S. 2013) önem taşımaktadır çünkü biri "üst Tiâmat" ve diğeri "alt Tiâmat" da olan konulardan bahsetmektedir. Buna göre Babillier, Tiâmat'ın, Marduk tarafından ayrılan bedeninin yarısının semavi okyanusa diğeri yarısının ise karasal okyanusa, diğeri bir deyişle, sırasıyla "yukarıdaki sulara" ve gökyüzünün "altındaki sulara" dönüştürüldüğünü düşünüyor.

2. George Smith, 1876 yılında *Chaldean Account of Genesis*'i yayınladığında İngiliz Müzesindeki Yaratılış Tabletlerinin, Havva'nın şeytan tarafından Baştan Çıkması ve Babil Kulesinin yapılması ve yıkılması ile ilgili tanımlamalar içerdiği kanaatindeydi. Genesis ii'deki Cennet tanımı Babil etkisinin izlerini gösteriyor gibi görünmektedir ve İng. Müz. No. 89,326, silindir mühür *Babil Baştan Çıkma Efsanesi* varlığının kanıtı olarak düşünülmüştür. Aslında, George Smith kitabında mührün bir kopyasını yayınlamıştır (sf. 91). Ancak günümüzde insanın

Bilgi Ağacı'ndaki meyveyi yemesini anlattığı inanılan tabletin (K. 3, 473 + 79-7-8, 296 + R. 615) tanrıların Marduk'u davet ettikleri ziyafeti anlattığı bilinmektedir. Aynı şekilde, Smith'in Babil Kulesi'ni anlattığını düşündüğü K. 3657'deki metinde, bir kule ya da yapıdan bahsedilmediği bilinmektedir. Kendisi ayrıca K. 3364'ün yaratıldıktan sonra Tanrı'nın Adem ve Havva'ya verdiği bir dizi talimatları içerdiğini de düşünmektedir ancak günümüzde bu tablet üstündeki metnin sadece ahlak kuralları içerdiği ve Yaratılış Serisiyle bir ilgisinin olmadığı bilinmektedir ve tüm Asur bilimciler tarafından kabul edilmiştir. Zaman zaman Müzede, Havva'nın Baştan Çıkması, Babil Kulesinin yıkılması ve Adam ve Havva'ya İlahi emirler ile ilgili tabletler için araştırma yapılmaktadır; belki de böyle bir şeyin bulunmadığını söylemek lüzumsuz değildir.

Kayıp olan Yıldız ya da Zodyak İşaretleri isimleri, Ayları Gösteren bir Liste ile birlikte, Pers Döneminde Her Bir Yıldız ile ilişkilendirilmiştir.

Bölüm Asistanları
SIDNEY SMITH, M.A. ve
C.J. GADD, M.A.

No. 77,82I (85-4-30, I5).

Month.	Determinative of Star.	Name of the Sign of the Zodiac.	Modern Equivalent.
+	𐎶	𐎶𐎵 𐎶𐎵	Goat.
𐎶𐎵	𐎶	𐎶𐎵 < 𐎶𐎵 𐎶𐎵 𐎶𐎵 𐎶𐎵	Bull.
𐎶𐎵	𐎶	𐎶𐎵 𐎶𐎵 𐎶𐎵 𐎶𐎵 <	Twins.
𐎶𐎵	𐎶	𐎶𐎵 𐎶𐎵	Crab.
𐎶𐎵	𐎶	𐎶𐎵 𐎶𐎵 𐎶𐎵	Lion.
𐎶𐎵	𐎶	𐎶𐎵 𐎶𐎵	Virgin.
𐎶𐎵	𐎶	𐎶𐎵 𐎶𐎵 [𐎶𐎵 𐎶𐎵]	Scales.
𐎶𐎵	𐎶	𐎶𐎵 𐎶𐎵	Scorpion.
[𐎶𐎵]	𐎶	𐎶𐎵 𐎶𐎵 𐎶𐎵	Bow.
[𐎶𐎵]	𐎶	𐎶𐎵 𐎶𐎵 𐎶𐎵	Capricornus.
𐎶𐎵	𐎶	𐎶𐎵 𐎶𐎵	Water-bearer
𐎶𐎵	𐎶	𐎶𐎵 < 𐎶𐎵 𐎶𐎵	The Fishes.

TERCÜMESİ

1 Nisannu	(kakkab) (amel) Agru....	İşçi.
2 Airu	Kakkab u (kakkab) Alap shame	Yıldız ve Gökyüzü nün boğası
3 Simanu	Re'u kinu shame u (kakkab) tu'ame rabuti	Gökyüzünün sadık çobanı ve Büyük İkizler.
4 Duuzu	AL.LUL. (shittu) ⁵⁴ ...	Kaplumbağa.
5 Abu	Kalbu rabu	Büyük Köpek (Aslan).
6 Ululu	Shiru	Başaklı Bakire.
7 Tashritum	Zibanitum	
8 Araḥ shamna	Akrabu	Akrep.
9 Kislimu	PA.BIL.SAG	Enurta (tanrı).
10 Tebetum	SUḪUR.MASH	Keçi-balık.
11 Shabaṭu	Gula	Büyük Yıldız
12 Addaru	DIL.GAN.u rikis nuni	Yıldız ... ve Balık Takımı.

Bu monografinin hazırlanmasında Departman Asistanı Mr. Sidney Smith, M.A., 'den yardım aldım.

E.A. WALLIS BUDGE.

MISIR ve ASUR ESKİ ESERLERİ DEPARTMANI,
İNGİLİZ MÜZESİ. 1 Haziran 1921.

Dipnotlar

1. Bkz. Transactions, Cilt. IV, Plates I-VI, Londra, 1876.
2. Index to Ebeling'deki kopya parçalara bakınız, Keilsch-rifttexte aus Assur, Leipzig, 1919 fol.
3. Metin Abû Habbah'dan bir tablet üzerinde bulunmuştur, İng. Müz., No. 93,014 (82-5-22, 1048).
4. APSÛ. Burada APSÛ'nün gerçekten dünyanın anılışından ayrı olarak suların büyük derinliği anlamına geldiği şüphelidir. Bu muhtemelen tanrı ekolünde kullanılan törensel bir nesnedir, büyük havza, ya da "deniz," Kral Solomon'un tapınağının avlusu-
sunda, I Kings, vii, 23; 2 Kings, xxv, 13, vb.'de bahsi geçen.
5. Marduk'un ibadet ettiği Eridu altında bir isim.
6. Baş kesilen tanrı Belus değildir, genelde düşünüldüğü gibi, ancak tabletlerin bize anlattığı tanrı "Kingu"dur.
7. Baş kesilen tanrı Belus değildir, genelde düşünüldüğü gibi, ancak tabletlerin bize anlattığı tanrı "Kingu"dur.
8. Muallidat gimrishun.
9. Bu Tablet'in fikri muhtemelen, dünyanın yaratılışı sırasında ya da ondan önce herkes tarafından yazılan destanın bu-

luğunu Kur'ân'ın (Sure x, 62), "Korunan Tablet"inde devam etmektedir. Orada yazılan (maktûb) hiçbir şey silinemez ya da değiştirilemez ya da etkisi azaltılamaz.

10. (Tablet Metinleri , Kısım XXIV, Levha 44, l. 142).

11. Ya da belki " Tiâmat'ın beli." Mısırlılar gökyüzünü "Khat Nut", "Nut'un beli," olarak bir kısma ayırmıştır ve ona ait iki çizim günümüze gelmiştir. İlkinde içinde bir tanrı olan armut şeklinde bir nesne vardır diğerinde ise etrafı yıldızlarla çevrili oval bir nesne. (Bkz Brugsch, Inschriften (Astronomische) Leipzig, 1883, sf, 146.)

12. Bu Zodyak İşaretleri için kullanılan Süryanice kelimelinin orijinalidir (malwâshâ'nın çoğulu). Süryaniler ona bir m eklemiştir, bu ona ortaç türünden bir form vermiştir.

13. Δεκαοί ayrıca πρόσωπα, ὠροσκοποί, φύλακες ve ἐπίσκοποι olarak da söylenebilir. Bunlar M.Ö. on dördüncü yüzyılda tüm listeye sahip olan Mısırlılarına tanıdıktır. Bkz Lepsius, Chronologie, Berlin, 1848, ve Brugsch, Thesaurus (Astronomische und Astrologische Inschriften), Leipzig, 1883.

14. Eskiden Ninip olarak bilinir.

15. Bkz. Naville, La Litanie du Soleil, Paris, 1875, Levha ii ff.

16. Bkz. Kur'ân, Sure vii, cilt. 179. Peygamber Muhammed'in ifadelerini tekrarlayan Abû Hurairah'ın yetkisine dayanan "Allah'ın Doksan Dokuz Güzel İsmi" orada yer almaktadır.

17. King tarafından yayınlanan, Tablet Metinleri, Kısım XXV, Levha 50.

18. Böylelikle o, En-Urta, Nergal, En-lil, Nabû, Sin, Shamash, Adad, vb. ile birdir.

19. Bkz. Poebel, Tarihi Metinler, No. 1.

20. Bkz. King, Tablet Metinleri, Kısım XIII, Levha 33; ve Ebellog, Assurtexte, I, No. 6.

21. Biru bir insanın iki saatte alacağı bir uzaklık ölçüsüdür.

22. Bu tercüme İngiliz Müzesi parçalarının (Tablet Metinleri, Kısım XIII) ve Berlin parçalarının (Ebeling, Keilschrifttexte aus Assur, Nos. 117, 118) suretlerinden yapılmıştır.

23. Nesnenin ismi nesnenin kendisidir, ve hiçbir şeyin ismi olmadan var olmayacağına inanılırdı.

24. Tiâmat'ın öfkesi çocukları olan tanrıları öldürmeyi teklif eden Apsu tarafından canlandırıldı. Apsu ve Mummu'nun tanrılara karşı olan ilk mücadelesinde yer almadı ve Apsu'nun öcünü almak için sadece aktif savaşlarla meşgul oldu.

25. Tam olarak, "düşmanlık için heyecanlandılar."

26. Tiâmat'ın unvanı.

27. Bu Silahlı (Yıldırım?) dokuz canavar ve Kingu, Tiâmat'ın On bir Müttefiğini oluşturur, o ve müttefiklerinin Zodyak'ın On İki İşaretini temsil ettiği açıktır. Marduk, Tiâmat ve onun yardımcılarını yendiğinde yıldızları, tanrıların şekillerini, Zodyak'ın On iki İşareti olarak yerlerine sabitlemeyi ge-rek gördü (Bkz. Yaratılışın Beşinci Tableti, p. 55.)

28. Burada tanrının ima ettiği Mardak'tur, başka bir bakışa göre ateş-tanıdır; bkz. Tablet IV, II. 39, 40.

29. Yukarı bkz.

30. Satırlar 83, 84, 88-101 İngiliz Müzesi ve Berlin parçalarından tercüme edilmiştir; satırlar 88-101 British Museum tabletlerindekiyle denk boşluklar içermektedir.

31. Örn., "söylediklerin gerçekleşecek."

32. Örn., Tiâmat'ın yıkımı.

33. Örn., eskinin yerini alması için yeni bir evren kurma.

34. pal-a'nın anlamı bilinmemektedir.

35. Bu arabacının ekipmanı bas rölyeflerde gösterilmektedir.

36. Compare Psalms xviii, 7-15; civ, i ff.

37. Örn., tanrılar savaşa başlamak için sabırsızdır.

38. Tablete mührünü basmakla Marduk onun sahibi olduğunu kanıtlar, ve sahipliğini resmileştirir.

39. Bu Ea'nın başarısız olduğu yerde Marduk'un başarılı olduğunu söylemenin imalı bir yoludur.

40. Kelime kupu, örn., "kamış" ya da "saz." Marduk'un, Tiâmat'ın derisini yüzmesi muhtemeldir.

41. Okumak, ishtenish lu kuppudu-ma ana shina lu uzizu.

42. Örn “tanrıları memnun etmek,”

43. Tam olarak “onlar bana karşı (belirsiz).”

44. Bkz. Tablet Metinleri, Kısım XXIV, Levha 50, Tanrı Sin’in “geceyi aydınlatan Marduk,” olduğu söylenen yer.

45. Satırlar 44 ve 45 Marduk’un Babil’i kurma kararlılığını ilan eder.

46. Bu kelime genellikle “tapınak kulesi” anlamında kullanılır. Burada bahsi geçen E-Sagila’nın meşhur zigguratı Yedi Aşama ya da Adımda yapılmıştır ve muhtemelen her birinin kendine özgü rengi vardır. Muhtemelen Babil’in Cyrus tarafından ele geçirilmesinden sonra yıkılmıştır (539 M.Ö.) ve Büyük İskender Babil’e vardığında onun kalıntılarını bulmuştur.

47. Bu bir zigguratın “boynuzlarına” dair bilinen ilk anmadır ve kelimenin asıl anlamı şüphelidir.

48. Metine bakılırsa Up-shukkinaku’nun E-Sagila tapınığında bir odanın ismi olduğu açıktır. Bu isim muhtemelen “shakkanaku odası” anlamına gelmektedir, örn., şehrin yöneticisinin (shakkanaku) her yıl Bel-Marduk’tan, şehrin üzerinde hakimiyet hakkı aldığı kimse, el almak için gittiği oda.

49. Bu satır Marduk’un “eski” tanrıların eğitmeni olarak ilan edildiğini ima etmektedir; bu ima muhtemelen Anu, Bel ve Ea’nın “yollarına”, astrolojide teknik terimler olarak kabul edilen, yapılmaktadır.

50. Buradaki “Kara kafalı” tüm insanoğlundan bahsetmektedir, ancak bazen katipler tarafından Fırat Havzası nüfusunu açık tenli yabancılardan ayırmak için de kullanılmıştır.

51. Kur’ân (Sure II, ilt. 256) diline kıyasla “O (Allah) onların önünde ve ardındakini bilendir.”

52. Bu satırlar Marduk ve Tiâmat arasındaki savaşın devirli olduğunu önermektedir; sözlü formları geçmiş kipleri gibi tercüme etmek doğru değildir.

53. “Kulakları açmak” -- anlaşılacak.

54. Mısırlı Sheta

Tanrı Marduk yontusu

BABİL YARATILIŞ EFSANELERİ

TABLET DEŞİFRELERİ

E. A. WALLIS BUDGE

Bütün kültürlerin kendilerine has yaratılış açıklamaları vardır. Mezopotamya geneline yayılmış olan anlatılar ise kökenlerini Babil ve Asur medeniyetlerinin anlatılarından, o bölgenin kendine has dünya görüşünden alır.

Bu kitap, doğrudan kil tabletler üzerine yazılmış olan Babil yaratılış efsanesinin bir açıklamasını ve kil tabletler üzerindeki yazıların bire bir tercümesini içermektedir.

Büyük Tanrı Enki, onun oğlu olan Ea ve bir diğer önemli tanrı olan Marduk'a ilişkin anlatıların da kökeni olan bu tabletlerin çözülmesi ve derlenmesi ile kültürümüzü ve medeniyetimizi şekillendiren en önemli kavramsal alanlardan birine dair daha derinlemesine bir yaklaşıma erişme şansı buluyoruz.

9 786057 000507

www.kanonkitap.com

KANON

f/kanonkitap

@/kanonkitap

🐦/kanonkitap

KDV'DEN MUAFTIR

₺12,00

mitoloji